

Luqas Tichina **Daamni Yesus Kiristoosni** **Misirachchuni Kaama** **Gachgiru**

Luqasni misirachchuni kaamaas Yesusni besifanaas zeemme yoonir yistera raajjuni meyaki kamo makte showo neyaneen sinak abдини meya sine Israelni daraas oodet feena «Mesi» esiisimato dey asuni zala zuutire «Fatunir» sinbaason ammanon besukwa. Luqas; Yesusni: «Tukamni meyak misirachchuni kaamaason makonak» ababaaskin wostere yeer sinbaasonnawa es misirachchuni kaamaas asuni meya baassosta fa showo showo tesa rakkobesiisik kota epho sinbaasontu makefa. Luqasni misirachchuni kaamaassi arkiron dey Yesusni wolle yoosik makefa koi'ni eddeesikitosinawa hepsa dey Yesusni chowaasik den sama hamaason makefa koi'ni eddeesikitosi mai'sira maktees girani chowaasongwa. Yesusni den sama hamaasneen orfo kiristinnani amantoos aakkak dichnamatonawa taginamatona kotta makefa tochoos wosini meeni matsafaassi han baron tichi barki kamo makte.

Ha'oosi wosiyani gaamaasik; Yesus koontena wono keemerni meya hamme biyetemato makefa tochoos Yesus garobaase betemeqdesiissi hambaas; kenashto Samirawiisnawa tishire beste naasa tochone Luqasni misirachchuni kaamaassi koi'batu bestefa. Han misirachchuni kaamaassi

dilaastan hamma dilaasta kar'a mai'sira biistonak zagtees shiiphoni chowa; Korto Ayyanaasi chowa; mashka meya Yesusnik fa wostobesiisewa Ha'oos boor'aason feeshun ubaasi chownewa.

Matsafaas Siruk Ephna Ephobaas

Gachgiru 1:1-4

Haphquni Yohannisnawa Yesusni koontoose
1:5–2:52

Haphquni Yohannisni wostoos 3:1-20

Yesusni haphuktoosewa fattantone 3:21–4:13

Yesus wostobaason Galiilak jamarobaas
4:14–9:50

Galiilan Yerusalem 9:51–19:27

Koi'ni torbaniis Yerusalemniissinawa birato-
baastana 19:22–23:56

Daamiisa kitun kabu; ammanon bestobaasewa
sama hambaase 24:1-53

Luqas Tichina Tochoosi Tesu

¹ Ulfinto Tewofilosno; inno ganeyaassi sina chowaasikitonon besuni ticha zeemo sinak showoni meya tichisetewa.

² Es tichaason dey innok aatiis tesubaastan kabgire aafak biya baassotnawa Ha'oosi kaamanon makset feese baassotnawa;

³ Tanu ta teetaasik tesubaastan kabgira gasasira biinanneen orfo tochooson zeeme zoonsobaason oodda neek tichunak ma'ar sinna bestewa.

⁴ Es baron zaginaas ne odeta chowaas futo sinbaason arutakwa.

Zakkariyasnik Makte Yohannisni Koontoni Tocho.

⁵ Herodis Yuudaki daasta taato sinna neyaasik Abiyani maagni wosto wostesefe baassossin sina

Zakkariyas yiste isa maag feer. Bar dey Aaronni zalaassin sina Eelsabet yiste asuba faar.

⁶ Hepobesiise Ha'oosi sina ooko sinne feeseter. Daamiisa kaamanonnawa tumaasonna zuuttambaase asin isa muda foontonon oodet feeseter.

⁷ Sinuntano Eelsabet zagiya sinna boor'a koonubesi aafa. Hepobesiise dey kur'sete.

⁸ Isa wono Zakkariyas basa wostoni taraasik betemeqdesiissi maagni wostooson wostedifer.

⁹ Ukkoti maagni meeni tumaasimato Daamiisa betemeqdesiissi girire ixana kiichunak ixa barik kar'i.

¹⁰ Betemeqdesiissi ixanaas kiichchefana kabaasik dara zuuttere gerakalo yerefaat Ha'o shiiphedifer.

¹¹ Daamiisa wosiya ixana kiichchefana shoo'aasi hoi'ta teshta yerefaat barik beste.

¹² Zakkariyas wosiyaason biinaase nayere dige.

¹³ Sinuntano wosiyaas: «Zakkariyasno digotaatawa! Shiiphonees odtewa. Asune Eelsabet arqa naanin tanonir. Sunbaason dey <Yohannis> yira sunsuta.

¹⁴ Basa koontoos neek akama gira sinanawa. Showo asuni meya dey basa koontoosik girosonea,

¹⁵ Bar Daamiisa sina arkirtu sinana. Wayinini usha sinun ooma zaysuni usha isanne aafa ushanawuza. Intobaasi keensi feegedo Korto Ayyanak tuumtona.

¹⁶ Bar Israelni daraasasin showobesiisin Daama Ha'obesiiski wolguna.

¹⁷ Bar raajju Eeliasnisimato Ha'oosi ayyanaknawa hugnakna Daamiisa sina zeemana.

Abani meeni nibaason naangotbesiiski, ajajamonoy baassotin kayimni meeni techmaassi wolguna. Daraasin daamiisik hoorere feer sinonek zaguna» yi.

¹⁸ Sinuntano Zakkariyas Ha'oosi wosiyak: «Han bar futo sinbaason awuk aruna? Ta kur'in, asunaas dey woggabaas koi'i» yi.

¹⁹ Ha'oosi wosiyaas wolgira: «Ta Ha'oosi sina yerefa Gabureliwa. Han misirachchuson neek makonak wostera yaanarwa.

²⁰ Sinuntano ne wonbaas kar'fana kabaasik sinni kaamnaason amano beyta boor'a han chowaas sinanneen nibtaatotu sinatawa. Wolla dey aafa chimata wuza» yi.

²¹ Es kabaasik asuni meya Zakkariyas kesanneen oodet feeseter. Betemeqdesiissin tai'ni kesa beybaasik diinqesete.

²² Zakkariyas betemeqdesiissin kesfena kabaasik asuni meyaneen wollok aane chime. Es bari boor'a betemeqdesiissi isa barik beste wuza faanamato asuni meya arsesete. Bar wollonoy kushubaasik besit feer. Esiisik nibtaato sinne fui'te.

²³ Zakkariyas betemeqdesiissiki basa taraasi wostoni wona ko'ubaase keeba hami.

²⁴ Garo wonaneen orfo asuba Eelsabet naanert-era uuch assa keebaassi aachera di.

²⁵ Ekka dey yi: «Daamiis han ma'a wuzason taak zagiwa. Asusa ganesi fa kashistonaason tishki.»

Maaramik Makte Yesusni Koontoni Tocho

²⁶ Eelsabet naanertenari issunsa assaasik Ha'oosi wosiya sina Gabureli Galiilaki daasta fa Naaziretni katamaassi Ha'ooskin wostera hami.

²⁷ Wostera hamnaas Dawitni zalaassin sina Yosefnik teegtera di isa durba nawaki. Es durba nawaasi suna dey Maarami.

²⁸ Ha'oosi wosiya barki yaara: «Ne akamanon suustowe. Naga neek sinfawungwe. Daamiis neneen anetu fewe» [ne mashkasusi ganesin suustowe] yi.

²⁹ Maarami Ha'oosi wosiyani wollaasik akamanon nayefaat: «Han bar aakkati nagani ooshshonso?» yit safare.

³⁰ Ha'oosi wosiya Maaramik: «Ha'oosi sina adda danit sinna boor'a digotaatawe.

³¹ Ese ne naanertotarwe, arqa naanin dey tano-tar. Sunbaason dey «Jesus» yira sunsuta.

³² Bar dey akamtu sinana. Zuuttambaase asi-istan denalo sina Ha'oni Naa yisteretu teegtona. Daama Ha'oos ababa Dawitni zigimooson barik imnir.

³³ Yaqobni zalaasta koi'ba foontonon taattonir. Taatobaasnu koi'ba aafa» yi.

³⁴ Maarami Ha'oosi wosiyak wolgira: «Ta dur-bawa; han bar aakkak sinak chimnirin?» yi.

³⁵ Ha'oosi wosiya wolgira: «Korto Ayyana ney-ista yoonu. Zuuttambaase asiistan denalo sina Ha'oosi hugna dey neyista kerona. Es bari boor'a koontoni Naas korto. Dey Ha'oni naa ustona.

³⁶ Ne koona sina Eelsabetnu kur'ubaastak arqa naani naanerte. Zagiya yiste bar naanertenaneen haniis issunsa asba.

³⁷ Ha'oosik chimtonoy wuza aafa» yi.

³⁸ Maarami dey: «Ta Daamiisa bozawa. Ese ne maketaasimato sinun» yi. Estan Ha'oosi wosiya kessa hami.

Maarami Eelsabetnon Mamsuk Hami.

³⁹ Es kabaasik Maarami taptanon kabira aamaasta fa Yuudani daastaki isa katamaassi hami.

⁴⁰ Zakkariyasniki keer girira asuba Eelsabetnon naga ooshshe.

⁴¹ Eelsabet Maaramini nagaason odefana kabaasik katbaassi di nawaas fille. Eelsabet dey Korto Ayyanak tuumte.

⁴² Kaambaason dey teggira: «Ne mashkasusi ganesin suustowe. Neekin koontoni bar dey suustowe.

⁴³ Daamtaasa into taan mamsuk yoobaas awune fa akama ulfinanba!

⁴⁴ Ne nagaasi kaamanon odefana kabaasik katnaassi fa nawaas girak fille.

⁴⁵ Daamiis makena baron zagunir sinbaason amane ne awune fa suustonse!» yi.

Maaramini Galatni Shiipho

⁴⁶ Maarami dey ekka yi:

«Kaanaas Daamiisin galattonir;

⁴⁷⁻⁴⁸ Ha'oos kashisto wostinynya;

sina taan biina boor'a;

tuuma nibnaasi safarak;

hetna sina Ha'onaasik girona.

Hawungneen ekalo koontoos;

zuuttera taan: «Ne suustowe» una.

⁴⁹ Hugnaba faana Ha'oos;

taak akama wuza zagina boor'a;

sunbaas dey Korto.

⁵⁰ Ha'ooson digefe baassok;

koontoostan aatta koontoosta kar'a fakuna.

⁵¹ Chima woribaasik hugnabaason besi;

beegantefe baassotin nibbesiisi safaranon gedda sike.

⁵² Daason ha'sife arki arki meyanon zigimobesiistan kessi;
sinuntano kashistefe baassotin ulfinak den teggi.

⁵³ Maktanni meyanon ma'a wuzak gawusi;
otumni meyanon kushkush kalla kofki.

⁵⁴⁻⁵⁵ Abrahamniknawa basa zalaasikna;
koi'ba foonto neya besina fakibaason safarok;
Wostinyabya sina Israelnin argasi;
es baron zaginaas zeemoti abaniisakitonik
imna abдини kaamaason koi'sukwa» yi.

⁵⁶ Maarami dey keez assa sinni wona Eelsabetneen ane diira wolla keeba hami.

Haphqife Yohannisni Koonto

⁵⁷ Eelsabet kophona wona kar'in arqa naanin kophe.

⁵⁸ Wolkobaasewa koonbaasikitone Daamiis akama fakiya barik zaginamato odesere barneen ane girsete.

⁵⁹ Nangirinsinari wono daag naasin haarkoni kunsuk asuni meya yeesete. Ababaasa sunak Zakkariyas yire sunsuk sholset feeseter.

⁶⁰ Sinuntano intobaas: «Indaane, sunba Yohannis yisteretu suntona» yi.

⁶¹ Baasso dey: «Ne kooniisasin han sunaasik sunter aafewe» yisete.

⁶² Estan ababa Zakkariyasnin: «Naanees oo yistere sunustonakinso sholefatari?» yire kushubeisiisik besire mamussete.

⁶³ Bar dey tichuni wuza imonek mamsire: «Sunba Yohanniswa» yire tichi. Zuuttambesiise es barik diingesete.

⁶⁴ Geregere Zakkariyasni terma kotten Ha'ooson galattet wolle.

⁶⁵ Es baristan kabi chowa wolkoni meya zu-uttesere digesete. Es wollaasi chowa zuuttera kumaasta fa Yuudani daasi biratota wolumtera zi'i.

⁶⁶ Es baron ode baasso zuuttere: «Han daag naa hanneen awu sinungeso?» yit baassotna baassotna mamussesete. Es bar sinnaas Ha'oosi argasu Yohannisneen ane faar sinna boor'a.

Zakkariyas Makena Raaji

⁶⁷ Es daag naasa aba Zakkariyas Korto Ayyanak tuumtere ekka yit raaji make.

⁶⁸ «Yaara darabaasin furena boor'anawa argasina boor'ana;

Daama Israelni Ha'oosik galata sinfawung.

⁶⁹⁻⁷⁰ Es barnu ibe zeemma;
Korto raajjuni meyaki kamo makenaasimato;
wostinynyaba sina Dawitni zalaassin;
akam fatunirin innok kabgi.

⁷¹ Fu'enaas dey;
gumayefe baasso kushuussinnawa;
oomtesefe baasso kushuussinwa.

⁷²⁻⁷³ Es baron zaginaas inno abani meyak;
fakibaason besunaknawa;
girina korto teyyaason zagunaknawa;
es girina teyyaason dey teyira imnaas;
abani Abrahamnikwa.

⁷⁴ Es abdini kaamaas;
dey gumaniisa kushusin birmadumma kessa;

- isa diga foontonon barik wostet foonikwa.
- ⁷⁵ Esiisimato dey neeniison zuuttambaase;
Ha'oosi sina kortoknawa ookokna foonikwa.
- ⁷⁶ Dey ne han daag naaso;
zuuttambaase asi denalo sina Ha'oosi raajju
ustotawa;
ugnaason hoossutak;
Daamiisa sina zeemma hamata.
- ⁷⁷ Daamiis dey boor'besiison feeshun uuk;
farsone ugunaasi arunon baassok imana.
- ⁷⁸ Ha'oniis fakirnawa kenashterna;
sinbaasik faruni chaarefa denun innok
chaaronak zaguna.
- ⁷⁹ Bar talmaassinawa kituni tiishoossina fe baas-
sok chaarsuna;
Inno taaruuson dey nagani ugnak
zoonsunakwa» yi.
- ⁸⁰ Daag naas dey dichi. Korto Ayyanaasik dey
chimi. Israelni daraasik ammano bestona wona
kar'ana kabaneen ichma daassi di.

2

Yesusni Koonto

- ¹ Es kabaasik Romanni taate meeni taato Agus-
tos Keesar basa ha'suussi fe asuni meya zuuttere
darani faadak tichchosonek ajaji kesi.
- ² Es tesuni darani faada zagtefana kabaasik Ke-
merewos Soriyani daason ha'sit feer.
- ³ Asu isarba isarbaas dey sunbaason tichchonak
koontena daasta hamet feer.
- ⁴ Yosef koontenaas Dawitni zalaassin sinna
boor'a Galiilaki fa Naaziretki katamaassin kabire
Yuudani daastaki fa Dawit koontena katama
Betelemi hami.

⁵ Tichchok hamnaas naanertera fa teegere dusina nawa Maaramineen.

⁶ Betelemuk feeseten Maarami kophona wona kar'i.

⁷ Uzun naabaasi esta kophe. Irba ha'ifena keyaas asunik oottera ko'ina boor'a maama tak-sira miya muuba maafana magaassi kungsi.

Keemernawa Ha'oni Wosiyaase

⁸ Es daasta waali waalin nor'obesiison keemet ha'sefe keemerni meya feeseter.

⁹ Baassok dey Daamiisa wosiya diinqone beste. Daamiisa ulfinni chaarefa baasso biratoosta chaarsi. Baasso dey akamanon digsete.

¹⁰ Sinuntano Ha'oosi wosiya dey baassok: «Harewa digotiita! Asu zuuttambaase asin akamanon girsuni ma'a odu nittok ephpha yaanwa.

¹¹ Hash hawung han Dawitni katamaassi fatir sina Daam Kiristoos nittok koontewa.

¹² Han bar nittok mallato sinana: Daag naa maama takistere miya muuba maafana magaassi kunfeen danati» yi.

¹³ Geregere showo Samaki wosiya es Ha'oosi wosiyaasneen ane bestesera:

¹⁴ «Den samak Ha'oosik ulfina sinfawungwa!

han daastak dey;

Ha'o shunfana asuni meya zuuttambesiise asik;

naga sinfawungawa» yit Ha'ooson galatte-sete.

¹⁵ Ha'oosi wosiyaasikito oor kessa den sama hamnanneen orfo keemeriisakito baassotna baassotna: «Ese han sina baronnawa Daamiis

innok besina wuzaase asinna biyanik Betelem hamniwa» yisete.

¹⁶ Baasso dey taptak hamere Maaraminonnawa Yosefninna danete. Daag naas dey miya muuba maafana magaassi kunfeen biyete.

¹⁷ Daag naasin dey biyetenneen orfo Ha'oosi wosiya baassok makena naasa chowanon maksete.

¹⁸ Es keemeriisakito makena baron ode baasso zuuttere diinqesete.

¹⁹ Sinuntano Maarami es chowaason zuutira nibbaassi ephaat safaret faar.

²⁰ Keemeriisakito chowaas zuuttera Ha'oosi wosiya baassok makenaasimato sinin biyobesi-isiknawa odobesiisikna Ha'ooson galattetnawa ulfinsitna wolle hamesete.

²¹ Nangirinsinari wono naas haarko kunana tumaasta zeemma intoba naanertonoyfeen Ha'oosi wosiya sunsina sunaasik «Yesus» yisetere sunte.

Yesus Betemeqdesiissi Oottere Hami.

²² Museni tumaasimato kayimni tumaas zagtona wona kar'i. Es bari boor'a Yosefnawa Maaramine daag naasin Daamiisa sina tai'suk Yerusalem ephphe hamete.

²³ Es baron ekka zagsetees Daamiisa tumak: «Uzun sina arqa naa zuuttere Daamiisik imtere korto sinanar» yifa ajaji tichchera faar sinna boor'awa.

²⁴ Esiisimato Daamiisa tumaassi: «Hep ameta wedey hep nakaloni nawa maa'a imak sholsu» yifa ajaji faar.

²⁵ Es kabaasik Simon yiste isa asu Yerusalemuk feer. Bar kaabaason Ha'ok imme fe ooko asu. Israelni faruni abdiison oodet feer. Korto Ayyanaas dey barneen faar.

²⁶ Bar Daamiisa muudtonin biinoy kitunoynamato Korto Ayyanaas barik ammanon besira faar.

²⁷ Es wono Korto Ayyanaas Simonni kabgira betemeqdesiissi hamanak zagin hami. Yosefnawa Maaramine tumaas makenaasimato zaguk daag naasin ephphe betemeqdesiissi girseten,

²⁸ Simon dey daag naasin ephphe idimme Ha'ooson galattet ekka yi:

²⁹ «Daamiiso! Ese!

Taak imta Abdini kaamaas ko'iwa;
haye wostinynyane sina taan;
nagak den neeki ephwa.

³⁰ Ne fatuuson aafnaasik biingwa;

³¹ Es bar dey dara zuuttambaase asi sina hoossita barwa.

³² Bar Aazabni meyak futooson ammanon besuni chaaref sinana;
ne dara sina Israelni meyak ulfinawa» yi.

³³ Yosefnawa Maaramine makte daag naasa chowak diingaset feeseter.

³⁴ Simon dey baassotin suusnanneen orfo daag naasa intok: «Han daag naas Israelni meyak showobesiisik tishuk, showobesiisik dey faruni ugnatu sinana. Barin showobesiis ephphetoo beyobesiis beso sinana.

³⁵ Es barik showo asuni nibsi aachera fa safara ammanon kessa bestona. Nibneeson dey suumoni siifoos kalasira aatana» yi.

³⁶ Es kabaasik Aaserni zalaassin Fanuelni nawa Haanna yiste isa raajju faar. Bar dey akamanon kur'u. Teegobaasseen ane naafunasir wogga ane diisefeen bar kiti.

³⁷ Esseen orfo woggaba nangnasire acheechche kar'ananneen wonna wonna betemeqdesiissin tishunoy soomera shiiphet Ha'oosik wostet faar.

³⁸ Bar dey es kabaasik geregere yaara Ha'ooson galatte. Daag naasa chowanon Yerusaleمني furtooson oodet feese baassok zuuttambesiise asik maket faar.

³⁹ Yosefnawa Maaramine Daamiisa kaamsi makte tumaason koi'issetenneen orfo Galiilaki daasta fa feesefe katama Naaziret wolsete.

⁴⁰ Daag naas dey dichetnawa zagitna hami. Techmak dey tuumi. Ha'oosi otma barneen ane faar.

Yesus Betemeqdesiissi

⁴¹ Yosefnawa Maaramine wogga woggaasik Ayhudni faasikani heebooson ulfinsuk Yerusaleمني hamet feeseter.

⁴² Yesus asire heppe woggaba sinfana kabaasik zagtet faanaasimato heebooson ulfinsuk Yerusaleمني hamete.

⁴³ Heeboos koi'innaneneen orfo Yosefnawa Maaramine keebesi wolsere hamefe kabaasik Yesus Yerusaleمني fu'te. Sinuntano baasso es baro aane arsoto.

⁴⁴ Bar ugunni wofiiseen anetu fewa yisefaat isa wonni uguna hamete. Estan arsefe koonbesiiskinawa zomobesiiskina sholok kabsete.

⁴⁵ Sholere turuksetenneen orfo wolle Yerusaleمني hamete.

⁴⁶ Keez wonaneen orfo betemeqdesiissi assife baasso ganeyaassi diifaat odefennawa mamsu mamsifeenna danete.

⁴⁷ Ode baasso dey zuuttere gasasubaasiknawa wolgifena wolgusikna diingeseet feeseter.

⁴⁸ Yosefnawa Maaramine dey betemeqdesiissi barin biyeteese diingeseete. Intobaas dey: «Naataaso! Awuni boor'a innoti ekka zagitso? Abaneesneen taneen innotin tiir'o ephaan neen sholet faanirwa» yi.

⁴⁹ Yesus wolgire: «Awuniron taan sholefeti? Abataasa keer foonak sholsu sinnamato aane aruwetino?» yi.

⁵⁰ Sinuntano bar makena chowaas baassok aane galowa.

⁵¹ Estan Yesus baassoneen ane wolle Naaziret hami. Baassok dey ma'i yire ajajamet feer. Intobaas dey es chowaason zuutira nibbaassi ephaat faar.

⁵² Yesus dey techmak; yer'aknawa addakna Ha'oosi sinaknawa asusa sinakna dichet feer.

3

Haphquni Yohannisni Assu

¹ Romanni taatoosa taato Tibariyos taattena asire uuchche woggaasik Pentenawi Pilatos Yudaiki daason ha'sit feer. Herodis dey Galiilaki daason ha'sit feer. Esiisimato dey ayba Filiphoos Ituriyasnonnawa Tikonidosnonna ha'sir. Lisaniyos dey Absanisno ha'sir.

² Haannanawa Keyyaffana maagni gaanynye meeni gaanynya; es kabaasik Zakkariyasni naa

Yohannis ichma daassi feen Ha'oni kaama barki ya.

³ Es bari boor'a Yohannis Yordanosni akaasi biratota fa daa zuuttambaase asiissi kutifaafe: «Boor'nitiisi fakiyanon danatik harmira haphuk-totiwa» yit maket feer.

⁴ Es bar dey sinnaas raajju Isayyas Yohannisni chowaasik ekka yit tichinaasimatowa:

«Ese han bar ichma daassi ekka yit chaagfe asuni kaamawa;

‹Daamiisa ugnanon hoossuti!

Ugnaason dey sapsira hoi'issuti!

⁵ Doo'aas zuuttera kachchera tuumun!

Aamaasewa kumaase dey zuuttera golon!

Halda ugnaas zeephton!

Kecha kecha ugnaas danaron!

⁶ Asu zuuttere Ha'oosi fatunon biyo! »

⁷ Haphuktok Yohannisniki ye asuni meyak ekka yit feer: «Nitto ufonu naanggota! Yoonak fa Ha'oosi gi'sin eella kesatik oonso nittok makeri?

⁸ Ese harmuntiison besifa wosto wostotitano nibnitiissi: ‹Inno Abrahamni naanggotawa» yit teetefeti baron beyti. Ha'oos han kuni shu'aasikitosin kabgira Abrahamnik naanggota zaguk chimanamato nittok makefawungwa.

⁹ Hash i'ooson tasbaassi kar'a ha'uni anfala hoorera faarwa. Es bari boor'a ma'a gaana gaan-noy i'oos zuuttera katera geyaassi ha'tonirwa» yi.

¹⁰ Daraas dey Yohannisnin: «Eekin awu zagunirinso?» yire mamussesete.

¹¹ Yohannis wolgire: «Hep maamba feena bar isaason maamba foontoosik imowa. Muuba feena bar muuba foontoosik bagge imowa» yi.

¹² Girbo zuutife baasso dey haphuktok barki yeesere: «Assinynyano! Inno dey awu zagunirinso?» yit mamussesete.

¹³ Bar dey: «Makte ajajiistan daysira mamsuti-ita» yi.

¹⁴ Meya taar'oni meya dey yeesere: «Inno dey awu zagunirinso?» yire mamussete. Bar dey wol-gire: «Asusa waaganon hugnak bo'otiita. Ooninnu sinfaanane eshak malatotiita. Nittok imtefa wos-toni waagaas hoorona» yi.

¹⁵ Es neyaasik asuni meya zuuttere Kiristoosni yooson abdik oodet feeseter. Es bari boor'a Yohannisnin: «Han asu awuzakne Kiristoos sina beyungeso?» yit nibbesiissi safarsete.

¹⁶ Yohannis zuuttambesiise asik ekka yi: «Ta nittotin akaktu haphquna. Sinuntano tayistan denalo chaa'mabaasi taar'anonnu kotanak shol-suonar yoonir. Bar Korto Ayyanaknawa geyak-natu nittotin haphquna.

¹⁷ Bar oodaastaki meyaason sama ha'unak manshi* kushubaassi faar. Kayninanneen orfo kayma meyaason botoossi gaagnir; kadnaason dey tishunoy geyak kiichunir»

¹⁸ Esiisimato Yohannis showo ugnak daraasin kiitit Ha'oosi ma'a odunon maket feer.

¹⁹ Sinuntano Galiilanon ha'sit fe Herodisnin ayba Filiphosni asu Herodiyadano ephna boor'anawa ooma showo mangsubaasikna barin ke'i.

²⁰ Herodis es mangsubaasta daysire Yohannisnin taatoni keer gedi.

* **3:17** Manshi: oodaastaki meyaason sama ha'uk argasi wuza.

Yesusni Haphukto

²¹ Daraas zuuttere haphuktere kesnanneen orfo Yesus dey haphukte. Bar Ha'ooson shiiphemeen sama gachche.

²² Korto Ayyana nakalone faar sinna basaasta kere. Es kabaasik: «Keeshtefana naataas newa; neektu girefawungwa» yifa kaama saman ya.

Yesusni Koontoni Tuza

²³ Yesus daraasi assuk kabifena kabaasik keezasir woggaba sinana. Daraasik Yesus Yosefni naa sinnamatotu bestefa. Esiis dey Yosef Eelini naa.

²⁴ Eeli Matini naa; Mati Lewini naa; Lewi Milkini naa; Milki Yonanni naa; Yona Yosefni naa;

²⁵ Yosef Matatiyyuni naa; Matatiyyu Amosni naa; Amos Nahomni naa; Nahom Esilimni naa; Esilim Naageni naa;

²⁶ Naage Ma'aatni naa; Ma'aat Matatiyyuni naa; Matatiyyu Semeyni naa; Semey Yosefni naa; Yosef Yodani naa;

²⁷ Yoda Yonanni naa; Yonan Reesni naa; Rees Zerubabelni naa; Zerubabel Selatiyalni naa; Selatiyal Nerini naa;

²⁸ Neri Milkini naa; Milki Hadini naa; Hadi Kosamni naa; Kosam Elmodamni naa; Elmodam Erini naa;

²⁹ Eri Iyyasuni naa; Iyyasu Eliazarni naa; Eliazar Yuramni naa; Yuram Matatni naa; Matat Lewini naa;

³⁰ Lewi Simonni naa; Simon Yuudani naa; Yuuda Yosefni naa; Yosef Yonanni naa; Yonan Eliyakimni naa;

³¹ Eliyakim Meliyani naa; Meliya Maynanni naa; Maynan Matatni naa. Matat Natani naa. Nata Dawitni naa.

³² Dawit Isseyi naa. Issey Iyyobedni naa. Iyyobed Boyezni naa. Boyez Salimonni naa. Salimon Ne'asonni naa.

³³ Ne'ason Aminadabni naa. Aminadab Aaramni naa. Aaram Aarinini naa. Aarini Eesiromni naa. Eesirom Faresni naa. Faares Yihudani naa. Yihuda Yaqobni naa.

³⁴ Yaqob Yisaqni naa. Yisaq Abrahamni naa. Abraham Taarani naa. Taara Nakorni naa.

³⁵ Nakor Serohini naa. Serohi Rehuni naa. Rehu Felegni naa. Feleg Eberni naa. Eber Shelahini naa.

³⁶ Shelahi Kayinni naa. Kayin Afarkisadni naa. Afarkisad Semni naa. Sem Noohni naa. Nooh Lamehini naa.

³⁷ Lamehi Matusalani naa. Matusala Henokni naa. Henok Yaaredni naa. Yaared Melalielni naa. Melaliel Kayinanni naa.

³⁸ Kayinan Henosni naa. Henos Seetni naa. Seet Addamni naa. Addam Ha'oni naa yiset feeseter.

4

Yesusni Fattanto

¹ Yesus Korto Ayyanak tuumme Yordanoski akaassin woli. Estan ichma daa hamanak Korto Ayyana barin zooni.

² Ichma daassi feen acheechasir wona Daabulos boor'a wostonak mamsi. Es wonaassi isanne aane muwe sinna boor'a koi'baasta makte.

³ Daabulos dey Yesusnin: «Ese ne Ha'oni naa sinfaatane han shu'aason tusha sinanak ajajowa» yi.

⁴ Yesus dey: « ‹Asu tusha tushak aane feeŋe› yistera tichchera faar» yi.

⁵ Estan dey Daabulos Yesusnin isa tega dimta kisi. Han daasta fa taatoosikitonon zuutire isarga walgire besaat:

⁶ «Han daasi ha'suusewa ulfinbaase zuutira neek imanawa. Han bar zuuttera taak imte sinna boor'a ta sholena barik imak chimanawa.

⁷ Es bari boor'a ne taak sagadefaatanane han bar zuuttambaase neer sinanawa» yi.

⁸ Yesus wolgire: « ‹Daama Ha'oneesik sagado. Bar baron shiipho› yistera tichche» yi.

⁹ Esseen orfo Daabulos Yesusni Yerusalem betemeqdesiisi teetta taamme yeetaat: «Ne Ha'oni naa sinfaatanane hantan yeet daasta fillebbo.

¹⁰ ‹Neen oodosonak Ha'o wosibaason ajajona.

¹¹ Dey wochonees shu'aasta tuusa'onoynamato kushubesiisik teere neen ephonewa› yistera tichchera faarwa» yi.

¹² Yesus dey: « ‹Daama Ha'oneeson fattanotaata› yistera tichchera faar» yire wolgi.

¹³ Daabulos Yesusnin fattanere koi'sinnanene orfo kar'o danne wolunanneen es kabaasik beyye hami.

Yesusnin Naaziretki daraas oomte

¹⁴ Yesus Korto Ayyanani hugnak tuumme wolle Galiila ye. Basa chowaasi wolla es biratoosta fa ke'eessi tuumi.

¹⁵ Bar Ayyudni shiiphoni keyaasikitosi baas-sotin assit feer. Zuuttambesiise barin galattesete.

16 Esseen orfo Yesus dichna daa Naaziret ye. Zeemoti zagit feenaasimato beysani wonaasik Ayhudni shiiphoni keyaassi hamme Ha'oosi kaamanon feretunak kabi.

17 Raajju Isayyas tichina matsafanon imtete. Woore ekka yistera tichche dima dani:

18 «Daamiisa Ayyana tayistatu fa;
tukamni meyak ma'a misirachchuni oduuson
makonak taassi;
taatere feese meya kottosonek;
aafishuni meya biyosoneknawa;
rakkoossi feese meyanon;
birmadumma kisunaktu taan muudi.

19 Dey Daamiis darabaasin fatuna;
woggaason awajonaktu taan wosi.»

20 Feretaat tichaason birire wostinynyaasik imaat di. Ayhudni shiiphoni keyaassi diise baasso zuuttere barin kootkire biya ephete.

21 Bar dey baassok: «Hashti ferettefeen odeti matsafaasi kaama hash hawung ko'iwa» yi.

22 Baasso zuuttere basa chawaason ma'arik wolumsete. Wollefena akama keeshu kaamaasik diinqeset: «Han bar Yosefni naastenos?» yisete.

23 Yesus baassok: «‹Ne hetni asuno; teetneeso fatuwa!› yifa besoson tayista makotimato ari-fawungwa. Esiisimato dey Kifirnahomuk: ‹Zagit yisten odeni baron zuutira han koonteta daastak dey zaguwa› yisefeti» yi.

24 Futo nittok makefawungwa; Raajjuus koon-tena daastaki asubaas barin aane ulfinsife.

25 «Futooson nittok makonawa; raajju Eeliasni neyaasik keez wogganewa issun assane iro aane icha sinna boor'a daa zuuttambaase asiista akama

maka sini. Es kabaasik Israelni daasta showo dichu asu faaser.

²⁶ Sinuntano Eelias Sidona yistefa daasta fa Sirapta yistefa ke'eessi isa dichu asukitu wostere hamiteno ooma ookinu aane wostere hame.

²⁷ Esiisimato Raajju Eelsani neyaasik Israelni daasta showo awataatoni mettan feeseter. Sinuntano Soriyaki awataatoni mettan sina Niimantu farirteno baassossin oonu aane faruwe.»

²⁸ Ayhudni shiiphoni keyaassi diise baasso zuuttesere es baron odeseteyse akamanon gi'tesete.

²⁹ Kabserenu Yesusni guchche zatte katamaasi gerakalo kissete. Gawuussi tugire ha'uk sholsefaat baasso katamaas keetena kumaasta ephphe kesete.

³⁰ Sinuntano bar baasso ganeyaassi kamo aatte hami.

Yesus kiina Ayyana Asusasin Kisi

³¹ Estan Yesus Galiilaki daasta fa Kifirnahom yiste katamaassi hami. Estak beysani wonaasik daraasin assit feer.

³² Assifena kabaasik ha'suni hugnaba feena asunimato sinna boor'a diinqeset feeseter.

³³ Es Ayhudni shiiphoni keyaassi kiina ayyana ephna isa asu feer. Bar dey chaaget ekka yi:

³⁴ «Naaziretki Yesusno! Inno neneen ane awuni isarni faarinso? innoti tishkutak yaataroso? Ne oo sintamato ta arifawungwa; Ne Ha'oosi Kortowa!».

³⁵ Yesus kiina ayyanaason: «Isa kaama kotnoy asusasin kes!» yire ke'i. Kiina ayyanaas daraasa sina asusin gansira isanne miir'onoy gafkira kesi.

³⁶ Asuni meya zuuttambesiise baassotna baassotna: «Han maktefa kaama aro kaamanso?

Akama ha'suni hugnaknawa kaambaasi giidokna kiina ayyanaason ke'in barikito dey gafkira kesar» yiset diingese.

³⁷ Yesus zagina chowaasi wolla es daasi biratota wolumtera zi'i.

Yesus Showo Mettannin Fati

³⁸ Yesus Ayhudni shiiphoni keyaassin kesse Simonni keer hami. Estak Simonni asusi into gumtanni mero mettera kunir sinna boor'a: «Yesusnin fatuwa» yisere shiiphsete.

³⁹ Yesus dey barki tesha tai'sere yerefaat meroos baro kofkunak ajajen meroos dey baron gafki; daakun kabira baassotin irbasi.

⁴⁰ Awa girifana kabaasik asuni meya showo tesa merok mettere feese mettanni meyanon zuutire Yesusniki ephphe yeesete. Bar dey isa isarbesi-isata kushubaasik ta'ire fati.

⁴¹ Kiina ayyanaasikito dey showo asunisin: «Ne Ha'oni naawa!» iyaafa chaagga keset faaser. Bar Muudto sinbaaso kiina ayyanaasikito arser sinna boor'a Yesus: «Isa kaamane kotataata!» yire ke'ire kali.

⁴² Wonfana kabaasik Yesus estan kesse asu foonto fuchcha dimta hami. Asuni meya barin sholere danere: «Innotin beyya hamataatawa» yit shiiphsete.

⁴³ Sinuntano Yesus baassok wolgire: «Ta wostera yaanaas es barik sinna boor'a Ha'oosi taatoni Misirachchuni kaamanon ooma katamaassi fe asuni meyak hamma makonak sholsuwa» yi.

⁴⁴ Es bari boor'a Yuudani daasta fa Ayyhudni shi-iphoni keyaasikitosi girifaafe kaambaason maket feer.

5

Yesus Nawobaasakitoni Teege

¹ Isa wona Yesus Gensaretki Baarisi ha'a feen showo asuni meya ek barki tai'sere Ha'oosi kaamanon odok tugset feeseter.

² Bar es Baarisi ha'a yere hep goonu bi. Kurxummi eshefe baasso goonuussin kerere yugudobesiison mei'sedifer.

³ Yesus Simoonnir sina goonuussi giri. Simoonnin: «Han goonuuson daastan ek akaasta garonon taak chiksuwa» yi. Estan goonuusta diifaat esta fe daraasin assi.

⁴ Wolumbaaso koi'sinanneen orfo Simoonnin: «Goonuuson tir'maasta eksaat neneen zomoneesakitoneen Kurxummiison eshak yugudontiison tir'maassi ha'utiwa» yi.

⁵ Simon wolgire: «Assinynyano! Waalaason zuutira kabet ha'ira isanne aane daneniwa. Sinuntano hash ne maketanneen kurxummiison eshak yugudooson akaassi ha'unawa» yi.

⁶ Es baron zagsobesiise yugudoos karatonanneen akama showo kurxummi hophete.

⁷ Estan ooma goonuusta fe zomobesiisakito yeesere argassonek giphsok teegsete. Baasso dey yeesere hep goonuuson akaas koor'ananneen kurxummik tuunisete.

⁸⁻⁹ Barnawa basa zomosakitona zuuttere ephete kurxummiisi aatamak akamanon diingese. Simon Phexiros dey sina chowaason biyaat Yesusni

sina kaa'nere: «Daamiiso! Ta boor' sinna boor'a tayistan eksowa!» yi.

¹⁰ Esiisimato Simonni zomo sina Zebdewosni naanggotiis Yaqobnawa Yohannisna diingese. Yesu Simoonnin: «Harewa digotaata! Hawungneen ekalo asuni meyanon Ha'ooski zuutunir sinatawa.»

¹¹ Baasso dey goonubesiison akaassin kisire daasta kunsaat zuuttambaase asin beyye Yesusni nawo sinete.

Yesu Awataatoni Mettaniisin Fati

¹² Isawa Yesu isa katamasi feen atubaason awataatoni mero koi'sina asu barin biire sinba kaa'nefaat: «Daamiiso! Sholefaatane taan kayim-suk chimatawa» yit shiiphe.

¹³ Yesu kushubaason shongere atubaason tap-tifaat: «Sholefawungwa! Faruwa!» yi. Geregere merobaassin fari.

¹⁴ Tusire dey Yesu: «Han sina chowaason ooniknu makotaatawa. Sinuntano hamfaat kayimneeson maagnik besuwa. Asusik zaala sinanak kayimneeson besifa Muse ajajena maa'aason imma» yire ajaje.

¹⁵ Yesu zagina chowaasi wolla zeemotiistan tagi. Showo asuni meya barkin odoknawa merobesiissin farusonekna sholsefaat zuutteset feeseter.

¹⁶ Sinuntano Yesu bar bar showo wona shaato dimsi hamfaafe shiiphet feer.

Yesu Laafa Asunin Fati

¹⁷ Isa wona Yesu asuni meyanon assifeen Ferisawini meenewa Museni tumaasi assinyanyi meena basa tesha diisefer. Es baasso Galilannawa Yuudaki ke'e zuuttambaase asiissina

dey Yerusalemunna yeeseter. Yesus mettaniisin fatuna Ha'oosi hugna barneen ane faar.

¹⁸ Asuni meya isa laafa asunin kuphota wor'ere Yesusniki yeesete. Laafaasin Yesus feena keyaassi gedde basa sina kunsuk sholsete.

¹⁹ Sinuntano asusa showotan kabi chowa laafa asusi keer gedak aane chimoto. Es bari boor'a keyaasi tukta kesfaat yiiroson bogge laafaasi kuphobaase keer gedde asusa ganesi Yesusni sina kunussete.

²⁰ Yesus baasso amantooson biyaat laafaasin: «Ne han asuso! Boor'nees feeshun yistewa» yi.

²¹ Museni tumaasi assinynyanawa Ferisawini meena: «Ha'oosta mei'ni kaama makefees han bar oonso? Boor'aason feeshun uuk chimniis Ha'o bar bartano oom oonso?» yit nibbesiissi safarsete.

²² Yesus dey nibbesiissi safaranon arifaat: «Nib-nitiissi awuniron ekka safarefetiso?

²³ «Boor'nees feeshun» yistewa uustannawa: «Kabira hamma» uustanna aaffarinso kashoyi?

²⁴ Sinuntano Asuni Naa han daasta boor'aason feeshun una ha'suni hugnaba faanamato arutik sholsifawa» iyaat laafaasin: «Ne han asuso kabira kuphoneeson wor'a keene hamma!» yi.

²⁵ Geregere laafaas asusa sina kabire kunna kuphooson wor'e Ha'o galattet keeba hami.

²⁶ Es baron biya asuni meya akamanon diinqok-nawa digakna: «Hawung diinqi wuza biini» yiset Ha'ooson galattesete.

Lewi Yesusni Nawo Sinanak Teegte

²⁷ Yesus estan kesse hamfena kabaasik Lewi yiste girbo zuuti asu girbo zuuttefana keyaassi

diifaat waaga zuutifeen biire: «Taneen ane ham-niwa» yi.

²⁸ Lewi fa wuzason zuutire beyfaat kabire Yesusneen ane hami.

²⁹ Estan Lewi keebaassi Yesusnik akama koota hoossi. Es kootaasta showo girbo zuutife baasson-awa oom irbana teegtere feeseter.

³⁰ Ferisawini meenewa baasso keen sina Museni tumaasi assinyanya Yesusni nawoosakitonita: «Nitto awagan girbo zuutife asuni meyaneeennawa boor'inynyani meyaneeenna isarik maara ushtifetirinso?» yit unyisete.

³¹ Yesus dey wolgire: «Mettanni meyaktano fayyanik hetni asu aane sholsifewa.

³² Ta yaanay boor'ni meyanon Ha'ooski wolguktano kayimni meyanon teegok aane yootwa» yi.

Yesus Soomere Shiiphoosik Mamuste

³³ Baasso dey: «Haphqife Yohannisni nawoosnawa Ferisawini meeni nawoosakitona showo wona soomere Ha'o shiiphseter. Sinuntano ne nawoosakito awuni boor'anso meere ushefeysi?» yire mamussete.

³⁴ Yesus wolgire: «Mariis ane feen mozgituusakito soomere shiiphosonanne faar sinna bestefawoso?

³⁵ Sinuntano mari baassostan oor kesana wona yoon. Es kabaasik soomere shiiphosonewa» yi.

³⁶ Tusire dey Yesus isa beso baassok make: «Gaddo mayaastan erbe kar'e kur'u mayta kunsire zoorifer aafe. Zagtefaanane gaddooson karasir. Gaddo erbees dey kur'usneen isar aafa sinanawuza.

³⁷ Esiisimato dey kur'u ha'matosi gaddo wayinini usha gedfe asu oonu aafewa. Gedfaanane gaddo wayinini ushaas ha'matooson karasir; bar dey wuukter; ha'matoos dey ke'nor sinar.

³⁸ Ora wayinini ushaason gaddo ha'matosi geda sholsifa.

³⁹ Showo wona kaagga di wayinini ushaason usha asu gaddooson ushanak aane sholefe. «Kaaga wayinini ushaastu ma'arwa» utu una» yi.

6

Beysani Wonni Mamsu

¹ Beysani wonak Yesus foshaasta kamo aatte hamfeen basa nawoosakito zagoni bona buggire mo'e koyete.

² Ferisawini meyaassin isa isaas: «Beysani wonak zagtonak sholsunoy wuzason awuniron zagidifetirinso?» yire mamussete.

³ Yesus wolgire: «Dawitnawa barneen ane fe asuni meena maktesefe kabaasik bar zagina baron aane feretira biyetinosa?

⁴ Ha'oosi keer girire maagni meyaktano oom asu muunoyna Ha'ok imto tushaason ephphe me. Barneen feese baassok dey imi» yi.

⁵ Estan Yesus: «Asuni Naa beysani wonaasi daamwa» yi.

Yesus Kushu Laafaasin Fati

⁶ Ooma beysani wonak dey Ayhudni shiiphoni keyaassi girire assit feer. Esta hoi'ta kushuba laafa sina isa asu feer.

⁷ Museni tumaasi assinynyanawa Ferisawini meena Yesusni malassone ugnani danak sholsefaat: «Beysani wonaasik asunin fatunitto biyaniwa» yit oodet feeseter.

⁸ Sinuntano Yesus baasso nibaasi safaranon arifaat kushuba laafa asusin: «Kabira ganeyaassi yerowa» yi. Bar dey kabire ganeyaassi yere.

⁹ Estan baassotin: «Ta nittotin mamsunawa; Beysani wonaasik ma'aron zagungwa wedey mangunon zagunso? Kaani fatungwa wedey tishkunso?» yi.

¹⁰ Biratobaasta fe asusi zuutire biinanneen orfo laafa asusin: «Kushuneeson zeephwa» yi. Bar dey zeephein Kushubaas dey fari.

¹¹ Museni tumaasi assinynyanawa Ferisawini meena akamanon gi'tesere Yesusniista awu zagsonemato baassotna baassotna merkesete.

Asire Heppe Wosini Meyanon Kori

¹² Es wonaassi Yesus shiiphonak den aamaasta kesi. Es Waalaason zuutire Ha'ooski shiiphet ha'i.

¹³ Wonfana kabaasik nawobaasakitonin barki teege. Baassossin asire heppeesin korire: «Wosi» yire teege.

¹⁴ Baasso dey Phexiros yire teegenaa Simon-nawa ayba Indiriyas, Yaqob, Yohannis, Filiphos, Bertelemewos,

¹⁵ Maatiwos, Tomas, Ilfiyosni naa Yaqob, kooner yistefe Simon,

¹⁶ Yaqobni naa Yihudanawa orfo Yesusni aatire ima Askorotki Yuudanawa.

Yesus Showo asunin Fatubaasewa Assubaase

¹⁷ Yesus wosibaasakitoneen aamaastan kerere golo daasta yere. Nawoni meyaassin showobesiis

dey esta feeseter. Esiisimato showo asuni meya barkin odosoneknawa merobesiissin farsonekna Yuudani daasta fa Yerusalemni katama; baarisi ha'taki fa katama Tirosunnawa Sidonanna ye showo dara feer.

¹⁸ Kiina ayyanak oottere mettet feese baasso dey farsete.

¹⁹ Ha'oosi fatuni hugna Yesusniissin kesfaafa zuuttambesiise fatit faar sinna boor'a esta zuuttere feese asuni meya barin ta'isere farsonek sholset feeseter.

Giranewa Suumoni Besone

²⁰ Yesus nawobaasakitoniki yerqere biyet ekka yi:

«Ha'oosi taatoni ha'su;
nittor sinna boor'a;
nitto tukamiis suustowa.

²¹ Hash maktet fe nitto;
gawutir sinna boor'a suustowa.
Hash waassefe nitto;
woli mi'atir sinna boor'a suustowa.

²² «Asuni Naa sina ta boor'a asuni meya nit-totin oomtesere, korire, kashshiserenawa nittok mangu suna imefe kabaasikna nitto suustowa.

²³ Samak waagnitiis akama sinna boor'a han bar zuuttambaase nittoosta kar'fana kabaasik giroti dey filloti. Zeemoti ababesiisakito dey raa-jjuni meyaasta ekkatu zagsete.

²⁴ «Sinuntano nitto otumno!
Han daastaki foontiisik;
sholsu wuzason daneti boor'a;
habuntiwa;

²⁵ Hash gawi nitto;
woli maktotir sinna boor'a;
habuntawayerefawutiwa;

hash mi'fe nitto;
woli suumera waasutir sinna boor'a;
yerefawutiwa.

²⁶ «Asuni meya zuuttere mai'nitiison maksefe nitto habuntiwa. Baasso abaasnu eshni raajjuni meyak ekkatu zagsetewa.

Gumaasin Shuna

²⁷ «Sinuntano odefe nittok ekka yifawungwa, gumantiisin shunti. Nittotin oomtefe baassok ma'aron zaguti.

²⁸ Nittotin erwife baassotin eebbisuti. Nittotin miir'efe baassok dey shiiphoti.

²⁹ Isa gachneeson bocha barik hepsaason dey bochanak besu. Kootineeson ephfe barik shaamisineeson daysira imma.

³⁰ Neekin shiiphefe baassok imma. Waagneeson epha barin neek wolgunak mamsutaata.

³¹ Asuni meya nittok zagsonok sholefeti baron nitto dey esiisimato baassok zagutiwa.

³² Nittotin shunfe baassotin shunfaatine aro gaddo wuza danatirinso? Boor'ni meyanu baassotin shunefe baassotintu shunefe.

³³ Ma'aron nittok zagi baassok ma'aron zagifaatine aro gaddo wuza danatirinso? Boor'ni meyanu esiisontu zagsefewa.

³⁴ «Kowa kaassonewa» iyaat baassok liqsaatine aro gaddo wuza danatirinso? Boor'ni meyanu es liqsisete baron wolgire ephaasik boor'ni meya boor'ni meyaktu liqessisefewa.

³⁵ Sinuntano nitto gumantiisi shunti. Baassok dey ma'aron zaguti. «Wolgira ephaniwa» yira abdi zagunoy liqessuti. Es baron zagaatine waagnitiis akama sinana. Dey zuuttambaase asi denalo sina

Ha'oosi naanggota sinati. Ha'oos baron galat-tonoy baassokneennawa manguni meyakneenna garamawa.

³⁶ Samaki Abantiis kenashter sinna boor'a nitto dey kenashter sintiwa.

Oomiisata Mangsu Kar'atiita

³⁷ «Oniistanu mangsu kar'atiita; nittoosta dey aafa mangsu katona wuza. Nitto asuniista nalga wostotiita; nittoosta nalga aafa sinanawuza. Feeshun uti nittok dey feeshun ustona.

³⁸ Imtiwa; nittok dey imtona. Safarera imti safareesik wolla nittok safartera imtona. Ma'a safarek tuumma tichera tiir'era woottonanneen safartera nittok imtonawa.»

³⁹ Dey han besoson ekka yit make: «Aaftishu aaftishuni zoonsuk chimniroso? Zoonsifaanane hepobaase ane zatere gawuussitu gandosonawa.

⁴⁰ Arinynyaas assinynyaasatan denalo aafa sinanawuza. Sinuntano mai'sire ari arinynyaas assinynyaasne feer sinana.

⁴¹ Ne aafaassi yere inya i'ooson biinoy ayneesa aafsi kuni diimaason aakkak biitso?

⁴² Ne aafaassi yere i'ooson biinoy aakkak ayneesin: «Aytaaso aafneessi kuni diimaason kisunaroso?» uuk chimisso? Sinnoy sinne bestefe ne zeemma aafneessi kuni i'ooson kisuwa. Estan ayneesa aafsi kuni diimaason gasasira biyak chimatawa.

I'oosewa Gaanbaase

⁴³ «Ma'a i'oos mangu gaana aane gaanfa. Esiisimato dey mangu i'o ma'a gaana aane gaanfa.

⁴⁴ I'o zuuttambaase gaambaasiktu artefa. Seer'akin belesini gaana aane kephtefa. Alaluussin wayinini gaana aane kephtefa.

⁴⁵ Ma'a asu nibbaassi fa ma'a chowaasontu kisife. Mangu asu nibbaassi tuuma mangu chowaasontu kisife. Asu nibbaassi tuumma fu'te barontu noonobaasik wollefe.

Daagnawa Aruna Asi Keeni Keer'a

⁴⁶ «Ta makena baron zagunoy awuniron: «Daamiiso! Daamiiso!» yit taan teegefetiso?

⁴⁷ Taaki yooni barnawa kaamnaason odere wostota feeshife barna oone feer sinnamato makonawa.

⁴⁸ Bar doo'aason akamanon yiishshe kaa'oosta keebaason keer'a asune feerwa. Omara yaara es keyaason tugin es keyaas yiishtera keetena boor'a shorkunak aane chima.

⁴⁹ Kaamnaason odere wostota feeshunoy bar keebaason mai'sire yiihnoy fuutuusta keer'a asune feerwa. Omaraas yaara keyaason tugifana kabaasik geregere gande. Gandobaasnu akamanon mangu sini» yi.

7

Tii Meya Taar'oosa Ha'sinyanyi Amano

¹ Yesus es baron zuuttambaase daraasik makere koi'sinanneen orfo Kifirnahom yistefa katamaassi hami.

² Estak isa Romanni tii meya taar'oni meeni gaanyanya feer. Bar dey isa shunfena wostinynyaba akamanon mettere kituk tai'sere feer.

³ Es tii meya taar'oni meeni gaanynyaas Yesusni chowaason odenayse Ayhudni kur'uni meyanon: «Yesus yeere wostinynyataasin fatunak hamma taak shiiphotiwa» yire barki wosi.

⁴⁻⁵ Baasso Yesusniki hamere: «Han asu daraniisi shunar; Ayhudni shiiphoni keya dey keer'i; es bari boor'a han baron barik zagutak sholsuwa» yit chinire shiiphsete.

⁶ Es bari boor'a Yesus baassoneen ane hami. Keebaaski tai'sefena kabaasik tii meya taar'oni gaanynyaas zomobaasakitonin Yesusniki ekka yit wosi: «Daamiiso; ne taaki keer girutak ta sholsu asutewa; kutira hoputaata.

⁷ Ta teetnaasiknu neeki yoonak sholsu asutewa. Es bari boor'a ek faataasta faagedo kaama makowa; wostinynyataas dey farunawa.

⁸ Ta teetnaasik oom ha'sinynyani meeni sikalosi ha'i asuwa. Ta sikaloossi dey ta ajajefana meya taar'oni meya feeseterwa. Isaasin: «Ek hamma» iyaanane hamar; Oomiisin: «Hani yowa!» iyaanane yeer; wostinynyataasin: «Han baron zaguwa» iyaanane zagir»

⁹ Yesus es baron odere diinge. Yergere orfobaase yeeseфе asuni meyak: «Israelni daraasasinnu effatena amanto aane danutwa» yi.

¹⁰ Wostere Yesusniki hama asuni meya tii meya taar'oosa gaanynyani keer wolle yeese ten wostinynyas farire feen danete.

Yesus Dicha Asusi Naanin Kitun Kabgi

¹¹ Wonotirik Yesus Nayin yistefa isa katama hami. Basa nawoosnawa showo darana barneen ane hamete.

¹² Yesus es katamaasi finynyita kar'fena kabaasik asuni meya dugno wor'ere katamaassin kesedifer. Es kiti bar dey intobaasik isa bar bar. Intobaas dey dica asu. Showo es katamaasi dara dey ane feeseter.

¹³ Daamiis baron biire kenashtefaat: «Harewe waasutaatawe!» yi.

¹⁴ Estan Yesus ek sina taarifaat saa'ooson ta'i. Wor'a baasso dey yersete. Yesus dey: «Han na'o naaso kabuwa yifawungwa!» yi.

¹⁵ Kitu naas dey kabire wollo ephi. Estan Yesus naasa intok: «Naane hanifewe» yit imi.

¹⁶ Asuni meya zuuttambesiise akamanon digsera: «Akam raajju inno ganeyaassin kabiwa. Ha'oos dey bari daraasi argasuk yawa» yit Ha'ooson galattesete.

¹⁷ Yesus zagina chowaasi wolla Yuudani daastanawa biratobaastaki fa daa zuuttambaase asi-issi odte.

Yesusnawa Haphquni Yohannisna

¹⁸ Haphqife Yohannisni nawoosakito Yesus zagina chowaason zuutire Yohannisnik maksete. Nawobaasasin heppin teegere:

¹⁹ «Es yoonir yiste Kiristoos nengwa wedey oomnin oodanirinso? yira mamsutiwa» yit Yesusniki wosi.

²⁰ Baasso dey Yesusniki hamere: «¹⁹ «Es yoonir yiste Kiristoos nengwa wedey oomnin oodanirinso?» yira mamsutiwa yit haphquni Yohannis neeki wosin yaanirwa» yisete.

²¹ Yesus es kabaasik asuni meyanon showo meroossinnawa kiina ayyanaasonna asusasin kisi. Showo aaftishuni meeni aafaason gachi.

²² Yesus Yohannisnikin wostere yeese baassok: «Hamfaat biiti baronnawa odeti baronna Yohannisnik makoti. Aaftishuni meya biyosone; engitfe baasso kaanne kutusone; awataatoni mettanni meya kayimone; Odoba oyoos odona; kituus kabuna; Tukamni meyak dey Misirachchuni kaamaas maktona.

²³ Ta wostefana wostoosik tuusa'onoy bar suustowa» yi.

²⁴ Yohannisni wosiisakito wolfe hamettenneen orfo Yesus Yohannisni chowaason daraasik: «Siru shorkifana waajosoningwa wedey awu biyatik ichma daa yaatiso?

²⁵ Wedey keeshu maya mayo asuni meyanon-noso? Ese keeshu maya mayye ge'efe baasso taate meeni keertu feesete.

²⁶ Eekin awu biyatik kesetiso? Raajjuninnoso? Ese nittok makefawungwa; bar raajjusatan denalowa.

²⁷ «Ese sinneesta hamfaafe ugunneeson sapsuni wositaasin neyistan zeemma wosuna» yistera tichchenaas barwa

²⁸ Ta nittok makefawungwa; mashkasu kophena asusa ganesin Yohannisniistan denaloonu aafewa. Sinuntano Ha'oosi taatosi fe asusasin atees basaastan denalowa» yi.

²⁹ Es baron odeseteyse asuni meya zuuttere girbo zuutife baassoneen Yohannisniki yeesere haphuktesere feeseter sinna boor'a Ha'oosi wostofuto sinbaason arsesete.

³⁰ Sinuntano Ferisawini meenawa Museni tumaaasi assinynyana Ha'oosi safaranon tugga'ok Yohannisnik haphukto beyet feeseter.

³¹ Yesus tusire dey: «Han neyaasi koontonon awuneen hoossunarinsó? Awune feeseterinsó?

³² Gabata diisefaat bare bare teegsetaafa: «Markata fugni aane sursoweti; soosenik aane waassoweti» yiset kassefa naanggotaasne feeseterwa.

³³ Haphquni Yohannis tusha muunoy wayinini usha ushnoy yeen nitto: «Kiina ayyana faarwa» yiseti.

³⁴ Asuni Naa meetnawa ushetna yeen: «Han bar muunewa ushne shuna asuwa; dey girbo zuutife baassonawa boor'ni meena asi zomowa» yiseti.

³⁵ Techmaasi futo sina naanggotba zuuttambaase asiistatu artefa» yi.

Isa Boor'ba Faana Mashkasu Yesusni Shitto Woshshi

³⁶ Ferisawini meyaassin isar Yesus muu muunak keeba teege. Yesus dey asusa keer hamme muuk di.

³⁷ Es katamaassi isa boor'inynya asu faar. Bar dey Yesus Ferisawiisa keer foobaason odefaat albastiros yiste shu'ak wosuste bilqadisi shitto ephpha esta hami.

³⁸ Yesusni orfoosta wochobaasi tesha yerefaat waasit harafbaasik haatira sombaasik ku'et faar. Wochobaason daamet shittok woshshit faar.

³⁹ Yesusni barki keer teege Ferisawiis es baron biyaat: «Han asu raajju sinfaanane han barin fochfa asus oo sinnamatonawa aro boor'ba faanamatona aruna kabawa» yit nibbaassi safare.

⁴⁰ Yesus dey: «Simon! Ta neek isa makona wuza faarwa» yi. Bar dey: «Assinynyano; ma'arwa makowa» yi.

⁴¹ Yesus dey: «Isa asunikin waaga liqe hep asuni meya feeseterwa. Isaas uuch tiya birri; hepsaas dey uuchasir birri liqsete.

⁴² Wolgire kaassone waaga tishfaan kowaason hepobesiise asik beyi. Eekan hepobesiise asiissn liqsi barin akamanon shunnis aafferinso?» yi.

⁴³ Simon dey: «Akama kowa basaasta beytena bartongwa» yi. Yesus dey: «Wolgita bar futowa» yi.

⁴⁴ Estan Yesus asuski yerqefaat Simoonnik: «Han asuso biitoso? Ta neeki keer girifana kabaasik orgonaasik akanu aane teshshowe. Sinuntano bar wochonaason harafbaasik haatira sombaasik dey ku'i.

⁴⁵ Ta neeki keer girifana kabaasik ne taan aane daamowe. Sinuntano bar ta neeki keer girinan-neen hang orgonaason daamo aane yeetuwa.

⁴⁶ Ne teetnaason zayitik aane foche. Sinuntano bar orgonaason shittok woshshi.

⁴⁷ Es bari boor'a neek makefawungwa; bar akamanon shunna boor'a akama boor'baas feeshun yistewa. Garo boor'baas feeshun yistena bar garonontu shunfewa» yi.

⁴⁸ Estan Yesus asuson: «Boor'nees feeshun yistewe» yi.

⁴⁹ Barneen ane muu meet diise baasso dey: «Boor'aason feeshun yifees han bar oonso?» yiset nibbesiissi safarsete.

⁵⁰ Sinuntano Yesus asusik: «Amantonees neen fatiwe; maar'on hamme» yi.

8

*Yesusninnawa Basa Nawoosakitoninna
Argasse Mashka Meyä*

¹ Esseen orfo Yesus katama katamaassinawa ke'e ke'eessina hamfaafe Misirachchuni kaamaason awajet Ha'oosi taatoni chowanon maket feer. Asire heppe nawobaasakito dey ane feeseter.

² Esiisimato kiina ayyana baassossin kesna mashkasunewa meroossina farse mashkasune ane feeseter. Baassossin dey naafun kiina ayyana barissin kesna Megdelawit sinfa Maarami;

³ Taato Herodisni keyaason ha'sife Kuuzani asu Yohanna, Soossinanewa ooma showo mashkasune dey feeseter. Es baasso Yesusninnawa nawobaasakitoninna waagbesiisik argasset feeseter.

Meeni Bukinyinyani Beso

⁴ Showo dara dey katama katamaassin barki yeesere zuuttesefe kabaasik Yesus han besoson baassok make:

⁵ «Isa bulinynya zala bukanak kesi. Bukfena kabaasik isa isa zalaas ugnaasta zigira yete. Kasaas dey ma.

⁶ Ooma zalaas kaa'oosta wor'i. Kayifana kabaasik haar'ba tishina boor'a ichimi.

⁷ Ooma zalaas dey seer'aasi ganesi wor'i. Seer'aas ane kayira geer'a tishki.

⁸ Ooma zalaas ma'a ho'aassi wor'i. Kayira dichcha tiya kushunon daysira gaani» yi. Es baron makere koi'sinaase kaambaason teggire: «Odoba feenaas odowowa» yi.

⁹ Nawobaasakito Yesusnin: «Han besos kotba aambanso?» yire mamussete.

¹⁰ Yesus dey ekka yire baassok wolgi: «Ha'oosi taatoni aacho chowanon arutik nittok imtewa. Sinuntano oomni meyak chowa zuuttera besoktu

maktefawa. Baasso biyefet aane yaadatesefe. Odefet dey aane gasasisefe.

¹¹ Besosi kota haniiswa. Zalaas Ha'oosi kaamawa.

¹² Ugnaasi ha'ta wor'a zalaas kaambaason odefe asuni meyawa. Sinuntano baasso amanere farsonoytemato Daabulos yeere Ha'oosi kaamanon nibbesiissin ephfe.

¹³ Kaa'oosta wor'a bar kaambaason odesefe kabaasik girak ephpheteesefe baassowa. Aman-tobesiis es kabaasik sinfaat tasba aafa sinna boor'a fatana kar'fana kabaasik tai'nintu kaadesefe.

¹⁴ Seer'aasi ganesi wor'a zalaas kaambaason odefe baassowa. Sinuntano han daastaki fa fooni safarak, otumni danni safaraasnawa ma'a fooni ge'aas geer'a gaanbesi foonto zagifa.

¹⁵ Ma'a ho'aassi wor'a zalaas ma'a tuuma nibak kaambaason odere wostota feeshife baassowa. Kaambaasik zagire gaana gaaneter.

Tega Dimta Di Tona

¹⁶ «Tona tonire waashshi wedey kuphoni sikalosi duusife asu aafe. Sinuntano keer girife asu chaarefaason biyanak tega dimtatu duusifewa.

¹⁷ Ammanon kesnor aacho, artonor chaarefaasta kesnor aacho wuza aafawa.

¹⁸ Ese aakkak odotimato gasasutiwa. Feena barik dayistera imtona. Sinuntano isa wuzba foontoos taak faarwa yifena barnu basaastan ooter» yi.

Yesusni Intoosewa Ayiisakitona

¹⁹ Yesusni intoosewa aybaasakitona barki yeesete. Sinuntano daraasa showotan kabi chowa barin uphok aane chimoto.

²⁰ Asuni meya Yesusnik: «Intoneesewa ayneesakitona neen biyak sholere gero yersefewa» yire maksete.

²¹ Yesus dey: «Intonaasewa aytaasakitona Ha'oosi kaamanon odesere wostota feeshife baassowa» yi.

Yesus Ipuwaason Shaakkunak Zagi

²² Isa wono Yesus basa nawoosakitoneen goonuusta diifaat: «Han baarisi yesalo finaniwa» yi. Baasso dey finak kabsete.

²³ Baariista hamefeen Yesus afay'ni kuni. Es kabaasik akaasta akama ipuwa kabi. Aka goonuussi tuumet hambaase zuuttambesiise asin tiir'o ephi.

²⁴ Es kabaasik nawobaasakito: «Daamiiso! Daamiiso! Ko'unirwa!» yit Yesusnin guzgisete. Bar dey guzire ipuwaasewa akaasi guubone asin ke'in geregere shaakki dey akama naga sini.

²⁵ Esseen orfo Yesus baassok: «Amantontiis ayfaso?» yi. Sinuntano baassotna baassotna digaknawa diinqokna: «Ipuwaasewa akaasi guubone ajajamenar han bar oonso?» yisesete.

Yesus Kiina Ayyana Basaassi Ha'ina Asusin Fati

²⁶ Baariison finere Galiilaki daasi yesalo fa Gerasenon kar'ete.

²⁷ Yesus goonuussin daa kerefena kabaasik kiina ayyana basaassi faana isa asu katamaassin kesse uphe. Es asus maybaason gaa'e ha'aat atatu kutu ephna wonaas woki. Feefenaas dey moogni biratotatano keerta.

28-29 Yesus kiina ayyanaason asusasin kesianak ke'ina boor'a barin biinayse sinba gandra kaambaason teggira: «Ne zuuttambaase asiistan denalo sina Ha'oosi naa Yesusno! Taneen awuni isarne faarinso? Adarawa taan kiichutaatawa!» yit chaagi. Akama neya basaassi diir sinna boor'a shashsharaknawa wochoni ginokna taatere oodtet feer. Sinuntano Shashsharaason buggit wochoni ginooson kiir'et feer. Kiina ayyanaas dey ichma daa ephpha hamet faar.

30 Yesus dey: «Ne sunne oonso?» yire mamsi. Showo kiina ayyana girira faar sinna boor'a: «Legewon» yire wolgi.

31 Kiina ayyanaasikito dey: «Inya gawuussi innotin kalla gafkutaatawa» yit Yesusnin shiiphse.

32 Es dimaasta fa kumaasi teshta showo muko yerefaat maadifar. Kiina ayyanaasikito: «Ek mukoossi girunik ajajowa» yira Yesusni shiiphse. Bar dey: «Hamma giruti» yi.

33 Kiina ayyanaasikito asusasin kessa mukoosikitosi girise. Mukoosikito dey kumaastan sharastet baariissi girira koote.

34 Mukooson keemfe keemeriisakito sina chowaason biyefaat eelere hamme katama katamaassinawa ke'e ke'eessina maksete.

35 Asuni meya dey zagte chowaason biyak keebesi keebesiissin kesere Yesusniki yeesete. Showo kiina ayyana basaassin kesna asus nibba wolin maya mayye Yesusni wochoosi tesha diifen biyere digesete.

36 Showo kiina ayyanaas basaassin kesna asus aakkak farinamato aafak biya baasso asuni meyak maksete.

³⁷ Esseen orfo Gergesenonki asuni meya zuuttere akamanon digsete boor'a Yesus estan hamanak shiiphsete. Yesus dey goonuussi diire wolle hami.

³⁸ Showo kiina ayyana basaassin kesna asus: «Neneen ane hamanawa» yit Yesusnin shiiphe. Si-nuntano Yesus ekka yit makere gafki:

³⁹ «Keene wolla hamfaat Ha'o neek zagina chowaason zuutira makowa» Asus dey Yesus barik zagina chowaason katamaassi kutifaat maket hami.

Kiti Nawaasi Kabunewa Mettana Asusi Farune

⁴⁰ Dara zuuttere Yesusnin oodet feeseter sinna boor'a wolle yeefena kabaasik girak ephpheteesete.

⁴¹ Es kabaasik Ayhudni shiiphoni keyaasi gaanynya sunba Iyyaros yiste asu ye. Yesusni wochoossi gandere barki keer hamanak shiiphe.

⁴² Neebaas asire heppe sinna isa mashka nawubaas mettera kituk kar'a faar sinna boor'atu es baron zagi. Yesus barneen ane hamfena kabaasik ane hamfe daraas ugunaason tiir'sire tugit feer.

⁴³ Asire heppe neya barissin hanna wuuktet faana isa mashkasu dey faar. Bar dey fa waagbaason zuutira hetni asunik koi'si. Oonu baron fatuk aane chime.

⁴⁴ Bar dey orfo kamo yaara Yesusni maamaasi fashanon ta'i. Geregere wuuktet fa harinbaas yere.

⁴⁵ Yesus dey: «Taan ta'i oonso?» yire mamsi. Zu-uttere: «Inno aane ta'uweniwa» yisete. Phexiros

dey: «Daamiiso, dara zuuttere neen ganeya gedde tugire tiir'sifeen biifat taan ta'iis oonso?» yifatoso.

⁴⁶ Sinuntano Yesus: «Hugna taaysin kesnamato aringwa, futoosik isa asu taan ta'iwa» yi.

⁴⁷ Mashkasus dey aachonoy korkit yaara Yesusni sina sagade. Awuniron barin ta'inamatonawa aakkak geregere farinamatona dara zuuttambaase asi sinak make.

⁴⁸ Yesus asusik: «Naanaase amantonees neen fatiwe. Nagak hamme» yi.

⁴⁹ Yesus es baron makefeen isa asu Ayhudni shi-iphoni keyaasi gaanynya Iyyarosni keerun yeere: «Naane kitiwa. Hanneen ekalo assinynyaasin baak hopsutaatawa» yi.

⁵⁰ Sinuntano Yesus es baron odere Iyyarosnin: «Harewa! Digotaata. Amantowa, Naanees farunawa» yi.

⁵¹ Yesus Iyyarosni keer kar'fena kabaasik barneen ane giriis Phexiros, Yohannis, Yaqobnawa nawaasi abaneen intoneentano oom barneen girsonek aane sholowe.

⁵² Asu zuuttere: «Yi! Yi!» yit waassedifer. Sinuntano Yesus: «Waasutiita, nawaas kunutu kunitano aane kituwa» yi.

⁵³ Asuni meya nawaas kitubaason arsete boor'a Yesusniista mi'esete.

⁵⁴ Sinuntano Yesus kushubaason zatte: «Han Nawaase kabuwe» yi.

⁵⁵ Nawaas dey kaaba wolin geregere kabira di. Yesus dey: «muuna muuba imotiwa» yire ajaje.

⁵⁶ Kooni abaasnawa intoose diingese. Sinuntano Yesus sina chowaason ooknu maksonoytem-ato ajaje.

9

Assire Heppe Nawobaasakitonin Wosi

¹ Yesus asire heppe wosini meyanon barki teegere kiina ayyanaason asuniissin kissonek-nawa mero zuuttambaase asiissin fatusonekna giidonewa ha'suni hugnane baassok imi.

² Esiisimato dey Ha'oosi taatoni kaamanon asu zuuttambaase asik maksoneknawa mettanni meyanon fatusonekna wosi.

³ Ekka dey yi: «Ugunnitiisik sinni haaro sinun, ha'mato sinun, tusha sinun, waaga sinun, mayti baristan oomanon daysira ephpha hamatiita.

⁴ Es giriti katamaassin kesatinneen zeemma gir-iti keyaassi footi.

⁵ Asuni meya nittotin ephphetoo beyefaatenen estan kesfeti kabaasik orgontiisi tulooson tebira wootuti. Es bar dey baassosta zaala sinana» yi.

⁶ Wosini meya dey kesere misirachchuni kaa-maason maket mettaniisin fatit ke'e ke'eessi aatet feeseter.

⁷ Isa isa asuni meya: «Haphqife Yohannis kitun kabiwa» yiset feeseter sinna boor'a Galiilaki daason ha'sife Herodis Yesus zagina chowaason zuutire odere ephphe zaguna wuza daage.

⁸ Esiisimato isa isa asuni meya: «Raajju Eelias wolle yewa» yiseten, oomiis dey: «Zeemoti raajjuni meyaassin isaas kitun kabiwa» yiset feeseter.

⁹ Herodis dey: «Haphqife Yohannisnin ta suut-baason katira woringwa. Eekin han odefana bar oonso?» yi. Aaffaasik dey biyanak shole.

*Yesus Uuch Kum Asunin Maasi
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoha. 6:1-14)*

¹⁰ Wosini meya hameteessin wolle yeesere zagsete wuzason zuutire Yesusnik maksete. Bar dey Betesayida yistefa katamaasi tesha fa shaato dima baasso baassotin ephphe hami.

¹¹ Daraas dey Yesus ay hamdifenamato arifaat baasso orfoose hamete. Yesus dey shunne Ha'oosi taatoni chowanon baassok assi. Meroossin faruk sholsere yeesee baassotin dey fati.

¹² Gero waalfana kabaasik asire heppe nawobaasakito Yesusniki yeesere: «Han faani dimaas ichma daawa. Es bari boor'a daraas biratoosta fa katamaassinawa beedesina hamme muunewa kununi dimne sholsonek gafkuwa» yisete.

¹³ Yesus wolgire: «Nitto muusone baron baassok imtiwa» yi. Baasso dey wolugsere: «Innoki fayiis uuch muuma tushnewa hep kurxumminewa. Es bar dey hamma waagera daysu shakaanine han effe daraasik aafawa hoorona wuza» yisete.

¹⁴ Estak uuch kum sinni arqasu feer.

Yesus nawobaasakitonik: «Uuchasir uuchasir zagira bag bagga duusutiwa» yi.

¹⁵ Baasso dey Yesus makenaasimato duusisete.

¹⁶ Estan uuch muuma tushaasewa hep kurxummiise kabgire den sama kaanne Ha'o galattefaat batte daraasik haa'onek nawobaasakitonik imi.

¹⁷ Dara zuuttere meere gawi. Nawoni meya dey fu'te battooson zuutiseten asire heppe masa tuuma kabi.

*Phexiros Yesus Kiristoos Sinnamato Make
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)*

¹⁸ Isa wona Yesus bar bar Ha'o shiiphefeen nawobaasakito barki yeesere feeseter. Yesus dey

baassotin: «Asuni meya taan oo yisefeso?» yire mamsi.

¹⁹ Baasso dey wolgire: «Isa isaas haphquni Yohanniswa. Isa isaas Eeliyas, dey oomiis zeemoti raajjuni meyaassin isaas kitun kabiwa yisefewa» yisete.

²⁰ Baassok dey: «Eekan nitto taan oo yifetiso?» yire mamsi. Phexiros wolgire: «Ne Ha'okin wostere ye Kiristooswa» yi.

²¹ Yesus baassok: «Es baron ooknu makotiita» yit chinire make.

²² Tusire dey: «Asuni Naa akama shana ephphetoonak sholsuwa. Esiis dey kur'uni meyak, maagni gaanynyanik, Museni tumaasi assinynyanik kashistona dey wortona. Keessinari wono dey kitun kabuna» yi.

²³ Estan dey zuuttambesiise asik: «Taneen ane hamak sholefe bar oonu sinfaanane basa teetni chowaason beyo. Wonna wonna mesqelibaason wor'e taneen ane yowowa.

²⁴ Kaabaason fu'ok sholefe bar zuuttere kaabaason tishkuna. Taakwa iyaat kaabaason aatire imfe bar kaabaason fu'ona.

²⁵ Asu zuuttere han daastaki otmaason danaat kaabaason tishkaanane wedey yoi'gaanane barik awu ke'nirinso?

²⁶ Oonu sinfaanane taaknawa ta kaamaasikna iichchefe bar Asuni Naa basa ulfintoosiknawa samaki Ababaasa ulfintokna dey korto Ha'oosi wosiyaasikitoni ulfinak yeefena kabaasik barik iichchona.

²⁷ Futo nittok makefawungwa, hanta yeese baasso ganeyaassin Ha'oosi taatonon biyonoy kitunor feeseterwa» yi.

Yesusni Gito Soolte

²⁸ Yesus es baron makena nangirin wonaneen orfo Phexirosnin, Yohannisninnawa Yaqobninna zoonsire Ha'o shiiphonak isa aamta kesi.

²⁹ Estak shiiphemeen sinbaasi gitobaas soolte. Maambaas dey forera palpalli.

³⁰ Geregere hep asu Musenawa Eeliyasna Yesusneen uphere wolumsete.

³¹ Ulfinak ammanon bestesere Yesus Yerusalemuk shana ephphetoonamatonawa kitunamatonawolumsesete.

³² Sinuntano Phexiros barneen ane fe baassona afay' ephaan kuneter. Guzisere Yesusni ulfinaasonnawa barneen ane wolet fe hep asuni meyanonna biyete.

³³ Es ane wolumset fe asuni meya Yesusniistan oor kesere hamefe kabaasik Phexiros: «Daamiiso hanta foos innok ma'arwa. Keez hafo ha'uniwa. Isar neer, Isar Musenir, Isar dey Eeliyasnir» yi. Sinuntano awu makedifenamato aane aruwe.

³⁴ Phexiros es baron makefeen shaaru yaara baassotin yini. Shaaruus yinifana kabaasik digesete.

³⁵ Shaaruussi kamo: «Ta korina naataas haniiswa. Barin odotiwa» yifa kaama ya.

³⁶ Es kaamaas odtenanneen orfo Yesus bar bar beste. Nawobaasakito dey biyete wuzason es kabaasik ooknu maksonoy shaakkisete.

Yesus Kiina Ayyana Basaassi Ha'ina Naasin Fati (Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

³⁷ Wonotiri wono aamaastan kersetenneen orfo showo dara Yesusnik huphe.

³⁸ Es daraasa ganesin isa asu ekka yit chaagi: «Assinyano, han bar taak isa naatawa; yaara biyatak shiiphefawungwa.

³⁹ Kiina ayyanaas barin chaagsir. Daasta gansira dey tookonak zagira gusa kar'ar. Atubaa-son mazasira Miir'enanneen orfo akama shanak beyfa.

⁴⁰ Ne nawoosakito es kiina ayyanaason naasasin kissonnek shiiphena aane chimoto.»

⁴¹ Yesus esta fe daraasin: «Amantonti foonto elinga koonto, aageneen kar'a nittoneen ane foonari? Aageneen kar'a nittotin fa kunarinso? Naaneesin hang teshshebbo» yi.

⁴² Naas hang Yesusniki tai'sefena kabaasik kiina ayyanaas naasin daasta gansin tooke. Sinuntano Yesus kiina ayyanaason ke'ire naasin fatire ababaasik imi.

⁴³ Asuni meya zuuttere Ha'oosi akama hugnanon biyesete boor'a diinqesete.

*Yesus Basa Kituusi Chowanon Hepsa Make
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)*

Asu zuuttere Yesus zagina wuzaasik diinqese-
feen Yesus Nawobaasakitonik ekka yi:

⁴⁴ «Han makefana kaamaason gazgira odotiwa. Asuni Naa asuni meeni kushusi aattere imtonirwa» yi.

⁴⁵ Sinuntano es bar makena bar aane baassok galowa. Es wollaasi aacho chowanon arsonnek aane chimoto. Wolgire mamsuk dey digsete.

*Arkir Oonso
(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)*

⁴⁶ Nawobaasakitoni ganesi: «Innoossin oonso arkiri?» uni karakkaro kabi.

⁴⁷ Sinuntano Yesus baasso nibaasi safaranon arifaat isa garo naanin teshshere teshba yeeti.

⁴⁸ Estan baassok: «Han garo naasin ta sunaasik ephphete bar oonu sinfaanane taan ephphetoonawa. Taan ephphete bar wosi Abataasin dey ephphetoonawa. Nitto ganeyaassin atees zuuttamniitiise asiistan arkirwa» yi.

⁴⁹ Yohannis dey Yesusnin: «Daamiiso, isa asu ne sunaasik kiina ayyanaason asunisin kisifeen biira innoneen ane sina beyna boor'a kalniwa» yi.

⁵⁰ Yesus wolgire: «Nittotin oomtonoy bar zuutere nittoneen ane sinna boor'a kalatiitawa» yi.

Samariyaki Asuni Meya Yesusnin Ephphetoo Beyete

⁵¹ Yesus den sama hamana wona kar'baase Yerusalem hamanak budire kabi.

⁵² Basaastan zeemme sina hamni wosinin gafki. Baasso dey sholsuuson zuutire hoossusonek Samariyaki fa isa ke'esi kar'ete.

⁵³ Sinuntano Yerusalem hamnir sinbaaso araata asuni meya aane ephphetoosoto.

⁵⁴ Nawobaasasin Yaqobnawa Yohannisna es baron biyaat: «Daamiiso, den saman geya kerera baassotin kiichunak ajajonik ma'i utaroso?» yi.

⁵⁵ Sinuntano Yesus yerqere baassotin ke'i. [Aro tesa ayyana nittoneen ane faanamato aane aruwetiwa. Asuni Naa yeenaas asuni kaani fatuktano tishkuktawa.]

⁵⁶ Estan kabsere ooma ke'esi hamete.

*Yesusneen Ane Hama Waaga Kaasisir
(Mat. 8:19-22)*

⁵⁷ Yesusnawa nawobaasakitona ugunne hamefeen isa asu: «Ne hamta hamtaassi neneen ane hamanak sholefaungwa» yi.

⁵⁸ Yesus wolgire: «Bowasikito dooi'ba faarwa. Kasaas dey keeba faarwa, sinuntano Asuni Naa teetbaasonnu teesuna dimba aafawa» yi.

⁵⁹ Dey oom asunin: «Taneen hamniwa» yi. Asus dey: «Daamiiso, zeemba hamma abataasin kabbaronak ma'i uwa» yi.

⁶⁰ Yesus wolgire: «Kituni meya kitubesiison kabbarsonak beywa. Sinuntano ne hamma Ha'oosi taatoni chowanon makowa» yi.

⁶¹ Oom asu dey: «Daamiiso neneen ane hamanawa. Sinuntano zeemba hamma taaki keerki asuni meyanon maar'on footi unak ma'i uwa» yi.

⁶² Yesus dey: «Gachuni boda ephaat orfo yerqefe asu Ha'oosi taatok sholsutewa» yi.

10

Yesus Naafunasire Heppe Nawoni Meyanon Wosi

¹ Esseen orfo Daamiis oom naafunasire heppe asuni korire bar hamana katamaassinawa ke'e zuuttambaase asiissina zeemme hamonek hep hep zagire gafki.

² Ekka dey yi: «Ese Foshaas tagawa. Sinuntano zuutuni wostinynyani meya garowa. Es bari boor'a foshaasi aba wostinynyani meyanon daysire gafkunak shiiphotiwa.

³ Ese hamtiwa! Nittotin fantunimato zagira iririkaasi ganesi wosunawa.

⁴ Ugunnitiisik sinni waagni kar'diddi sinun, ha'mato sinun, chaa'ma sinun ephatiita. Ugnaasta yerera ooninnu sinfaanane naga ooshshotiita.

⁵ Aaffa keernu girifeti kabaasik zeemman: «Naga han keyaasik sinfawungwa» uti.

⁶ Es keyaassi naga shuna asu feefaananane nagantiis es asusasi foona. Ekka sina shakaanane nagantiis nittokitu woluna.

⁷ Wostinyanya wostobaasi waaganon dananak sholsuwa. Es bari boor'a zeemmati giriti keyaassi faafaat imete baron maatnawa ushetna footi. Isa keerun isa keer hamatiita.

⁸ Aaffa katamaassinu girifeti kabaasik asuni meya nittotin keebesiissi ephpheteere imete baron muusoti.

⁹ Es katamaassi fe mettaniisakitonin fatuti. Daraasik dey: «Ha'oosi taato nittoki tai'sewa» yit makoti.

¹⁰ Sinuntano aaffa katamaassi hamma girini asuni meya nittotin ephphe too beyefatene katamani dara zuuttefena yaboosta kesfaat:

¹¹ «Wochoniista fa katamantiisi tulonon han yaboosta nittok tebuniwa. Sinuntano Ha'oosi taato nittoki ta'baason arutiwa»

¹² Nittok makefawungwa, mangsuni kar'ni wono es katamaastaki kar'ni mangsuni kar'aastan Sodomni katamaasta kar'ni mangsuni kar'aastu kashowa.

¹³ «Haybunewe Korazin! Haybunewe Beetesayidane! Nittoosta zagte biistera artonoy wuzaas Tirosniistanawa Sidonaniistana zagte sinfaanane zeemme ibe mangsubesiissin wolsere suumoni maama mayere bedna wochisere harmusone

kabawe.

¹⁴ Es bari boor'a mangsuni kar'ni wono nittoostan Tirosiknawa Sidonakna kashotu sinana.

¹⁵ Kifirnahomne! Den sama teguk sholetose? Wolla yeet ke'oni dimaassitu kerotawe.

¹⁶ «Nittotin ode bar taan dey odona. Nittotin ephphetoo beya bar taan aafa ephphetoona wuza. Taan ephphetoo beya bar dey taan wosi barin aafa ephphetoona wuza.»

¹⁷ Wostere hama naafunasire heppe asuni meya girak wolle yeesete. Yesusnik dey: «Daamiiso, kiina ayyanaasnu ne sunaasik ajachchewa» yisete.

¹⁸ Yesus baassok ekka yi: «Sexanaas kawunni-mato den saman kere wor'difen biingwa.

¹⁹ Ese zawasewa gamzatoose asin yer'atik gumantiisa hugna zuuttambaase asiista ha'suni hugna imingwa. Nittotin miir'oni wuza isanne aafawa.

²⁰ Sinuntano kiina ayyanaas nittok ajachchobaasik girotiitawa. Sunnitiis den sama tichchobaasik girotiwa» yi.

²¹ Es kabaasik Yesus Korto Ayyanani girak tumme: «Samaasewa daase asi Daam sina Abataaso, han baron zuutira techumni meyakinnawa aruna meyakinna aachira han daag asuni meyak ammanon besita boor'a neen galattefawungwa. Aa, Abataaso, han bar ne ma'a safaraasik siniwa.

²² «Zuuttambaase Abataaskin taak imtewa. Naas oo sinnamato Abaasteno oonu arifer aafe. Esi-isimato dey Abaas oo sinnamato naas wedey bar amma besunak sholena barteno oom oonu arifer aafe» yi.

²³ Dey Yesus nawobaasakitoniki yerqere baasso baassok: «Han nitto biifeti baron biife baasso suustowa.

²⁴ Nittok makefawungwa, showo raajjuni meenawa taate meena han nitto biifeti baron biyonek sholset feeseter. Sinuntano aane biyoto. Nitto odefeti baron odosonek sholset feeseter. Sinuntano aane odosoto» yi.

Kenashto Samirawisa Beso

²⁵ Isa wono Museni tumaasi aru Yesusniki ye. Barin fattanonak sholefaat: «Assinynyano, koi'ba foonto kaa dananak awu zagunak sholsifaso?» yire mamsi.

²⁶ Yesus wolgire: «Tumaassi awu yisteranso tichchenari? Feretira aro aru danisso?» yi.

²⁷ Asus wolgire: «*†*Tumaas makefanaas Daama Ha'oneeson tuuma nibneesik, tuuma kaaneesik, tuuma hugnaneesiknawa tuuma safaraneesikna shungwa*†* Dey: *†*Asu zuuttambaase asin ne ne teetaason shunfataasimato shungwa*†* yisteratu tichchewa» yi.

²⁸ Yesus dey: «Ma'arontu wolgitwa. Ese ne dey esiisimato zaguwa. Koi'ba foonto kaa dey danatawa» yi.

²⁹ Sinuntano asus teetbaason ooko zaguk sholefaat: «Asu zuuttambaase oonso?» yi.

³⁰ Yesus ekka yire wolgi: «Isa asu Yerusalemun kabire Iyyariko hamfeen ugunta bo'inynyani meya danere maybaason gaa'e ichche kaa kaak ha'aat hamete.

³¹ Diinqone isa maag es ugnaasik hamaas ichchere kuni asusin biyaat shaatere hami.

³² Esiisimato dey isa Lewi es ugnaasik hamaas biyaat shaatere hami.

³³ Isa Samariyani asu es ugnaasik hamaas asusin dani. Asusin biinayse barik kenashte.

³⁴ Ek barki tai'sere mazabaasta woyinini ush-newa zayitine woshshire taar'i. Estan basa hanyaasta duusire irbani ha'ifena keer taamme kati. Estak mettaniisik sholsuuson zagi.

³⁵ Wonotirik hep diinari kisire es irbani keyaasi abanik imaat: «Han asusin oodda metissuwa. Han imna baristan denalo waaga kisaatane ta yaafana kabaasik kaasuna» yi.

³⁶ Eekin bo'inynyaasa kushusi ichchere gande asusik ma'a wuza zagiis aaffer sinna neek bestefaso?»

³⁷ Tumaasi aru: «Es barik kenashtere argasi barwa» yire wolgi. Yesus dey: «Ese ne dey hamfaat esiisimato zaguwa» yi.

Yesus Maartanewa Maaramine Asi Keer

³⁸ Yesus basa nawoosneen ugunne hamere isa ke'esi kar'i. Es ke'eessi Maarta yiste isa asu barin keeba ephpha hami.

³⁹ Bar dey Maarami yiste eetba faar. Maarami dey Yesus makefena baron odet wochobaassi diifar.

⁴⁰ Sinuntano Maarta wostoba arkina boor'a dira odok aane chima. Yesusniki yaara: «Daamiiso, eetnaas wostooson ta tayista ha'aat diifana kabaasik shaakkira biifa toso? Taan argasunak makowa» yi.

⁴¹ Sinuntano Yesus: «Maartane, Maartane, showo wuzak rakkatedifatarwe. Tiir'o dey neen ephiwe.

⁴² Sinuntano sholsuus isa wuza koi'bawe. Maarami ma'a wuza koriwe. Es baron dey baristan ephnir oonu aafe» yire wolgi.

11

Yesus Assina Shiipho (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Isa wono Yesus isa dimta Ha'o shiiphet feer. Shiiphphobaason koi'sifena kabaasik nawobaasakitonisin isaas: «Daamiiso, Yohannis nawobaasakitonik Ha'oni shiipho assinaasimato ne dey innotin Ha'oni shiipho assuwa» yi.

² Yesus dey: «Shiiphefeti kabaasik ekka utiwa:
« Samak fe Abaniiso;
sunnees ulfintefawungwa;
taatonees yoongwa.

³ Wona wonaasik sholsu;
muuniison innok imma;

⁴ Innotin miir'e baassotin;
feeshun yifeniisimato;
mangsuniison innok feeshun uwa;
fatanasi innotin gedataata
[manguussin fu'otano]» yi.

⁵ Tusire dey Yesus nawobaasakitonik: «Isa beso, nittoossin isar zomoba feenari, wassi daani ganeyak zomobaaski hamme: «Zomotaaso keez muuma tusha taak liqessaywa.

⁶ Isa zomota ugnan taaki yewa. Barik imana muu tishiwa» yi.

⁷ Es zomobaas keer kunigedo: «Taan hopsu-taatawa. Gamalaas kuluftewa. Naanggotnaas dey taneen kunirwa. Kabira imanak aane chimut uninnos?»

⁸ Nittok makefawungwa; zomoba sinna boor'a kabire ima beyfenak shimsubaasi boor'a kabire sholena baron zuutire imanawa.

⁹ «Es bari boor'a ta dey nittok makonaas hani-iswa: Shiiphphoti, nittok imtona. Sholoti, danati. Gamalaason ki'ti, nittok gachchona.

¹⁰ Shiiphphefe bar zuuttere ephphetoona. Sholefe bar dey danana. Gamalaason ki'fe barik gachchona.

¹¹ Nitto ganeyaassin aba sinfaat nawubaas [tusha shiiphphen shu'a imnir oonso?] kurxummi shiiphphen zawa imnir fooniroso?

¹² Wedey akoni kewa shiiphphen gamzato imniroso?

¹³ Nitto mangu asu sinfaat naanggotnitiisik ma'a wuza ima arifaatine samak fe abantiis eekin shiiphphefe baassok Korto Ayyanaason aakkak arkissire ima beynirinso!» yi.

*Yesusnawa Beelzebulna
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)*

¹⁴ Isa wona Yesus niba taar'a kiina ayyana isa nibtaato asunisin kisit feer. Kiina ayyana kesnanneen orfo asus wollo ephi. Daraas dey es sina chowaasik diingese.

¹⁵ Sinuntano daraasasin isa isaas: «Kiina ayyanaason kisifenaas bari gaanyanya sina Beelzebulnikwa» yisete.

¹⁶ Oomiis dey Yesusnin fattanok den saman isa mallato besunak mamusete.

¹⁷ Sinuntano Yesus nibbesiisi safaranon arifaat: «Isa taato bagtera bare bare oor oor kesfaanane es taatoos tishirwa. Esiisimato dey isa keerki asu oor oor kesfaanane gander.

¹⁸ Nitto taan: «Bar kiina ayyanaason kisifenaas bari gaanynya sina beelzebulnikwa» yitiwa. Sexana bare bare oor oor kesar sinfaanane taatobaas aakkak yeronirinso?

¹⁹ Ese ta kiina ayyanaason kisifanaas Beelzebulnik sinfaanane nitto naanggotaasikito ooni sunak kissongaso? Es bari boor'a nitto naanggotaas nittoosta mangsu kar'nirwa.

²⁰ Sinuntano ta kiina ayyanaason kisifanaas Ha'oni hugnak sinfaanane Ha'oosi taato nittoki yoobaason arutiwa.

²¹ Isa zag asu fa neeboni meebaason zuutire taar'ere keebaason oodfaanane fa waagbaas mai'siratu oodtonawa.

²² Sinuntano basaastan denalo chim asu yeere merefaanane es teetena neeboni meebaason kosire fa waagbaason boojere taamme haa'arwa.

²³ Taneen ane sinnoy bar taan oomterwa. Taneen ane zuutunoy bar sikerwa.

²⁴ «Kiina ayyanaas asusasin kesfana kabaasik beysa ephana dima sholet aka foonto ichma daassi biratefa. Turkifana kabaasik: «Zeemoti kesna keenaassi wolunawa» yifa.

²⁵ Wolla yaafana kabaasik keyaas futtera hoorera feen danfa.

²⁶ Esseen orfo hamma ooma baristan akamanon manguuson naafun zagira ephpha yaara girira diifa. Es asusik zeemmatiistan orfoti bar akamanon mangu sinfa» yi.

²⁷ Yesus es baron makefeen daraasa ganesin isa mashkasu kaambaason teggira: «Neeen naanerte magaasewa tamta tamaase suustowa» yi.

²⁸ Sinuntano Yesus wolgire: «Suustoos Ha'oosi kaamanon odere wostota feeshife baassowe» yi.

Yonasni Mallato
(Mat. 12:38-42)

²⁹ Showo asuni meya yeesere Yesusniki zu-utteseten ekka yi: «Han koontoos mangu koon-towa. Mallato biyaktu sholefa. Sinuntano raajju Yonasni maallatoostan ooma mallato aafa imtona wuza.

³⁰ Raajju Yonas Neneweki asuni meyak mallato sinnaasimato Asuni Naa dey han koontoosik mallato sinana.

³¹ Kawudaaki taatono Solomonni techmaason odok daasi dilsin kabira ya. Es bari boor'a mang-suni kar'ni wono han koontoosneen kabira baas-sosta mangsu kar'ana. Sinuntano Solomonniistan denalo hanta feerwa.

³² Neneweki asuni meya mangsu kar'ni wono han koontoosneen kabire baassosta mangsu kar'oner. Baasso Yonas makena Ha'oosi kaamanon odesere boor'besiissin harmisete. Ese dey Yonasniistan denalo hanta feerwa.»

Atuni Tona
(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ Tusire dey Yesus ekka yi: «Tona tonire aacho dimsi wedey gupkosi duusife asu aafe. Sinuntano keer girife asusik chaarsunak tega dimtatu du-usife.

³⁴ Atuneesi tona aafneeswa. Aafnees fayya sin-faanane atune zuuttera chaarefatu sinana. Sinun-tano aafnees mettana sinfaanane atune zuuttera talmatu sinana.

³⁵ Es bari boor'a neyissi fa chaarefaas talmonoy-namato aruwa.

³⁶ Ese atune zuuttera chaarefak tuumma talma foonto sinfaanane atunees zuuttera mai'sira saamfa tonnimatotu chaaronawa» yi.

*Yesus Ferisawini Meenawa Tumaasi
Arinyanya Asin Ke'i*

³⁷ Es baron makefeen isa Ferisawi muu muunak Yesusnin barki keer teege. Ferisawiisa keer girire ane muu muunak di.

³⁸ Yesus muu muunoy zeemme kushubaason maso beyna boor'a Ferisawiis diinge.

³⁹ Estan Daamiis barik ekka yi: «Nitto Ferisawiis, toofosewa koranaase asi tukanontu kayimsira masefeti. Sinuntano sikalontiis bo'aknawa mangukna tuumawa.

⁴⁰ Nitto gowwa, tukabaason tesi Ha'oos sikalobaason aane tesuwanoso?

⁴¹ Ese toofontiissi fa baronnawa koranantiissi fa baronna tukamiisik imtiwa. Es kabaasik zuutambaase nittok kayma sinana.

⁴² «Nitto Ferisawiis haybuntiwa! Azmachaassin-nawa chirataassinna esiisimato dey fuso fuso sausaassin asiriissin isaron Ha'ok imtir. Sinuntano futoni wostoosonnawa Ha'oosi keesh-tananonna beytiwa. Es baron zagaat han baron beyti bar ma'artawa.

⁴³ «Nitto Ferisawiis haybuntiwa! Ayhudni shi-iphoni keyaassik ulfinni kodta duuktu sholefeti. Gabaasta dey asu nittotin arkissuni naga ooshshonak sholefetiwa.

⁴⁴ Asuni meya arunoy tukabaasta kutisefe moogane feer sinti boor'a haybuntiwa!»

⁴⁵ Tumaasi arunisin isaas: «Assinyano, ekka unees innotinnu mei'tiwa» yi.

⁴⁶ Yesus wolgire: «Tumaason arife nitto dey haybuntiwa! Asu wor'ak chimnoyna faya ba'a asuniista wossitir. Sinuntano nitto teetnitiisik kushuntiisi waa'aknu aane ta'ifeti.

⁴⁷ Esiisimato dey nitto abaasakito worsete raajjuni meeni moogaason gadasifeti boor'a haybuntiwa!

⁴⁸ Ese nitto abaasakito worsete raajjuni meeni moogaason gadasifeti boor'a nitto dey baasso wostesete wostoosik isar sinnitiisontu besifetiwa.

⁴⁹ Es bari boor'a Ha'oosi techma ekka yiwa: «Raajjuni meyanonnawa wosini meyanonna wosunawa. Baasso isa isaasin worsone. Oomiisin dey kalle kofuksone.

⁵⁰ Daa testenanneen kabira wuukte raajjuni meeni hannaasik Han koontoos mamustonirwa»

⁵¹ Futo nittok makefawungwa; Abelni hannaastaneen kabira shoo'aastanawa betemeqde-siissi ganesina wuukte Zakkariyasni hannaasta kar'anneen han koontoos mamustonirwa.

⁵² «Tumaasi arife nitto haybuntiwa! Aruni gamalaasi gachonon ephti, sinuntano nitto teetaasik aane giruweti. Giruni baassotin dey kaletywa» yi.

⁵³⁻⁵⁴ Estan Yesusnin noonobaassin kesfa kaamaasik barin fattanok Museni tumaasi assinynyanawa Ferisawini meena oomtoknawa showo mamsuni mamsukna kabsete.

12

Tane Fe Asu Aafe Yife Ferisawini Meyakin Teet-nitiison Oodtiwa
(Mat. 10:26-27)

¹ Es kabaasik showo kum dara zuuttesete. Showobesiistan kabi chowa baassotna baassotna

tugset feeseter. Yesus zeemme nawobaasakitonik ekka yi: «Ferisawini meeni masoossin esiis dey sinnoy sinne bestoossin teetnitiison oodtiwa.

² Geepto wuzaas ammanon kesa aafa beyana wuza. Aacho wuzaas dey arto aafa beyana wuza.

³ Es bari boor'a talmaassi wolleti bar zuuttera chaarefaasta odtona. Aacho dimsi saaksera wolleti bar dey tega dimta ammano maktona.

Oonin Digonik Sholsifanamato
(Mat. 10:28-31)

⁴ «Zomota sina nittok ekka yifawungwa, ashniitiison woraat esseen orfo ooma wuza zaguk chimonoy baassotin digotiitawa.

⁵ Sinuntano oonin digotik sholsifanamato nittok makonawa. Worinanneen orfo geeni tir'maassi ha'uk hugnaba faana Ha'ooson digotiwa; aa bar baron digotiwa.

⁶ «Uuch meejmar hep duudesi waagtertanoso? Barissin isaasnu Ha'oosi sina aane daagtefawa.

⁷ Nitto somaasi fashanu faadtowa. Es bari boor'a digotiitawa, nitto showo meejmaristan denalowa.»

Kiristoosnik Zaalni Mako
(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Tusire dey Yesus ekka yi: «Nittok yifawungwa; asuni sina bar taar sinbaason zaala make barik Asuni Naa dey Ha'oosi wosiyani sinak barik zaal sinne makonawa.

⁹ Asuni sina taan mormefe barin Ha'oosi wosini sinak dey barin mormonawa.

¹⁰ «Asuni Naanita mei'ni kaama makefe bar oonu boor'baas feeshun ustonawa. Sinuntano

Korto Ayyanaasta mei'ni kaama makefe basa boor'baas aafa feeshun ustona wuza.

¹¹ «Asuni meya nittotin Ayhudni shiiphoni keyaasikitosi wedey gaannye meyakiniawa daa ha'sife baassokina ephphe taamefe kabaasik: «Awu wollonittaaso wedey aakkak wolgunittaaso» yit rakkatotiita.

¹² Es kabaasik Korto Ayyanaas makoti baron nittok assunawa» yi.

Gowwa Otum Asu

¹³ Daraasa ganesin isa asu Yesusnin: «Assinyanyano, aytaas abaniisa karranon taak haa'anak makowa» yi.

¹⁴ Sinuntano Yesu wolgire: «Ne han asu, nittoosta gaanyanya wedey abantiisa karranon haa'anak zagi oonso?» yi.

¹⁵ Dey tusire: «Asuni kaa teetenaas waagni aatamtantawa. Es bari boor'a eenantoostan teet-nitiison oodtiwa» yi.

¹⁶ Estan tusire isa beso ekka yit make: «Buloba akama gaana gaanna isa otum asu feer.

¹⁷ Es asus dey: «Han effatena meenaason zuutira gaagana dima aafa sinna boor'a awu zagunarinso?» yit nibbaassi safare.

¹⁸ Dey ekka yi: «Fa botonaasikitono zuutira bogga ha'aat ooma taga taga boto mar'a meenaasonnawa fa wuznaasonna zuutira gaaganawa»

¹⁹ Esseen orfo ta taa teetaasik wolgira: «Showo neya kar'a hooroni otumna zuutin. Ese kaanaase diira muu, ush, giro una» yi.

²⁰ Sinuntano Ha'oos barin: «Ne gowwa, hawungti waalaasik kaanees oottonirwa. Ese ne han zuutita bar oonik sinnirinso?» yi.

²¹ «Esiisimato han daastak teetbaasik otma zuutife bar Ha'oosi sina tukam sina asus esiisne feerwa.»

Amanto Ha'oosta Zagu
(Mat. 6:25-34)

²² Estan Yesus nawobaasakitonik: «Nittok yifawungwa, kaantiisik muuti baron wedey atuntista mayati barik tiir'o ephanaatawa.

²³ Esiis dey kaa muustan, atu mayaastan denalowa.

²⁴ Kasaasikitono biitiwa; aane bukfa; aane kar'fa; meebaason zuutifana botoba aafa; sinuntano Ha'otu maasifar. Nitto kasaastan akamanon denalowa!

²⁵ Nittoossin rakkatere neebaasta isa wona day-suk chimnir oonso?

²⁶ Es kasho chowaason zaguk chimnoytir sinanneen oomaasik awuniron tiir'o nittotin ephaso?

²⁷ Fur'aas aakkak kayira dichfanamato biitiwa; aane hopifa; aane sukfa; sinuntano Solomonnu fa ulfintobaasik fur'aassin isaasne faaronnu aane mayewa.

²⁸ Ha'oos hawung biistefaat wono geyaassi ha'toni kuwaason ekka maysinanneen amantonti yo'ina nittotin aakkane faaron arkissira maysuni!

²⁹ «Es bari boor'a nitto: «Awu muunirinso? wedey awu ushanirinso?» yit rakkatotiitawa.

³⁰ Es baron han daastaki fe asuni meya zuuttere sholeseter. Sinuntano samak fe Abantiis es bar zuuttambaase nittok sholsifanamato arir.

³¹ Es baron zagustan zeemma Ha'oosi taatono sholoti. Sholsuus zuuttera nittok imtona.

*Han Daasta Otumni Zuutu Aane Sholsifa**(Mat. 6:19-21)*

³² «Abantiis taatobaason nittok imanak ma'a safaraba sinna boor'a nitto garo wodo digotiita.

³³ Nittoki fayiison kisira waagera tukamiisik imti. Wiis tai'sonoyna dimta, konymar muunoyna dimta, kur'unoy ha'matosi, ko'unoy otma den sama keer zuututi.

³⁴ Waagnitiis faanaasta nibnitiis dey esta foona.»

Guzu Wostinyanya

³⁵ Tusire dey Yesus ekka yi: «Kawunanon teebera wostok hooroti. Tonnnitiis dey chaaron.

³⁶ Daambesiis sargini keerun wolunanneen oodfe wostinyanyane feer sinti. Baasso dey daambesiis yeere gamalaason ki'fena kabaasik geregere gachak hoore fe asuni meylene feeseterwa.

³⁷ Daambesiis yeefena kabaasik guzire oodde fe wostinyanyani meya suustowa. Futok make-fawungwa, daambesiis kawunanon teebera baasotin maddiisi biratota duusuna dey irbasunawa.

³⁸ Daambesiis wassi wedey wassineen orfo yeere kar'fena kabaasik guzire oodde feeseten danfena wostinyanyani meya suustowa.

³⁹ Han baron dey arutiwa, wiis aage yoonamato keeni abaas ari sinfaanane keebaason yiishshe girifena kabaasik shaakkire biyana kabatawa.

⁴⁰ Asuni Naa dey safaronoyti wonaktu yoon sinna boor'a nitto dey hoorera oodtiwa.»

*Ma'a Wostinyanyanawa Mangu Wostinyanyana**Asi Beso**(Mat. 24:45-51)*

⁴¹ Phexiros dey: «Daamiiso, han makefata besos inno innokingwa wedey oomisikneenninso?» yit mamsi.

⁴² Daamiis wolgire: «Ese keerki asu zuuttambesiise asik muubesiison sholsifana kabaastak imanaknawa ha'sunakna daamiis taassina nibbarere amanamto wostinynya oonso?

⁴³ Daambaas wolfe yeere es maktenaasimato zagifeen danna wostinynyaas suustowa.

⁴⁴ Futo nittok makefawungwa, daambaas fa wuzba zuuttambaase asiistatu taassunawa.

⁴⁵ Sinuntano es wostinynyaas: «Daamtaas tai'ni aafa yoonawuza, woknir» yit ushet, zayet arqa wostinynyaasinna mashka wostinynyaasonna icha ephfe.

⁴⁶ Es wostinynyaasa daam bar safaronoy na wontanawa oodnoyna sa'atitana yoonu. Kace kacere ixabaason dey amanonoy baassoneen zagona.

⁴⁷ «Daambaasa safaranon arifegedo hooronoy wedey daambaas sholefena wuzason zagunoy wostinynyaas mangu ke'otu ephphetoona.

⁴⁸ Sinuntano daambaasa safaranon arunoy ke'ota katuni mangsu zagi bar garo ke'otu ephphetoona. Showo wuza imtena barkin showo wuzatu sholtefar. Akama adara imtena barkin akamatu oodtefar.»

Yesus Oor Oor Kisuktu Ye

⁴⁹ Tusire dey Yesus ekka yi: «Ta han daasta geyatu ephpha yaanwa. Hash saami sinfaanane aakka girona kabanso!

⁵⁰ Sinuntano ta haphuktona shanani haphukto faarwa. Hamma ko'una kabaneen beysana aafawa.

⁵¹ Ta han daasta naga ephpha yaanarne faar sinna nittok bestefawoso? indaanewa, ta ephpha yaanay oor oor kisutano nagatawa.

⁵² Hash hawungneen kabira isa keyaassi feese uuch asuni meya oor oor kesonerwa. Keeziis heppiisata, heppiis keeziisata kabire wol faasosonewa.

⁵³ Abaas naasata, Naas abaasata, Intoos nawaasta, Nawaas intoosta, Intoos naasa asuta, Naasa asu naasa intota kabsere wol faassere oor oor kesonewa.»

*Wonaason Aru
(Mat. 16:2-3)*

⁵⁴ Dey Yesus daraasik ekka yi: «Shaaru awgirun kesin biifeti kabaasik geregere: «Hash hawung iro ichnirwa» yifeti. Es bar dey sinfa.

⁵⁵ Siru kawudan kabira sirifana kabaasik: «hash hawung noi'sunirwa» yifeti. Es bar dey sinfa.

⁵⁶ Sinnoy sinne bestefe nitto daasewa samaase asi gitonon biyak sinni baron aritirwa. Eekan han fa neyaasta sinni baron biire aru aakkak hopitiso?

⁵⁷ Nitto teetnitiisik biira futoni mangsuni kar'a awagan kar'a beytiso?

⁵⁸ Gumane es neen malaten gaanynyani sina ta'atak hamfata kabaasik zeemma uguntak faagedo ganok duudowa. Eeku shakaatane neen zatte gaanynyaaski taamarwa. Gaanynyaas dey aatire meya taar'osik imana. Meya taar'oos dey taatoni keer gedana.

⁵⁹ Neek makefawungwa, koi'ni duudeeson kaa-sunoy es taatoni keyaassin aafawa kesata wuza.»

13

Harmunoy Bar Tishir

¹ Es kabaasik asuni meya Yesusniki yeesere: «Galiilaki asuni meya maa'a imefeen Pilatos wori; Harinbesiison dey maa'aasneen ane woi'si» yit maksete.

² Yesus dey wolgire: «Eekin es Galiilaki asuni meya oom Galiilaki asusatan denalo boor'besi faanar sinne nittok bestefewoso?

³ Indaanewa, nitto dey boor'nitiison harmu shakaatine esiisimatotu tishutiwa yifawungwa.

⁴ Selehomki shu'ni keyaas shakira ichcha worina asire nangne asuni meeni chowaason awu safarefetiso? Baasso Yerusalemki fe asuni meya zuuttambesiise asiisatan denalo boor'ne feer sinne nittok bestefewoso?

⁵ Indaanewa; nitto dey boor'nitiison harmu shakaatine zuuttamnitiise esiisimatotu tishutiwa yifawungwa» yi.

Gaannoy Belesiisi Beso

⁶ Yesus ekka yit han besoson make: «Isa asu wayinini foshbaasta isa belesi yiste i'oba faar. Es belesiissin gaana kephanak hamme isanne aane dane.

⁷ Wayinini foshaasi wostinynyanik: «Esenu gaana kephanak keez wogga han belesiiski yaara isanne aane danutwa. Es bari boor'a kar'a ha'uwa, awuniron baak daason mangsidifarinso?» yi.

⁸ Wostinynyaas wolgire: «Daamiiso, birato-baason yiishsha futu ha'ira biyanak hanetiison beywa.

⁹ Wonne gaanfaanane ma'arwa, gaana shakaanane kar'a ha'utawa» yi.

Beysani Wonak Geshoba Kuupa Mashkasu Fari

¹⁰ Yesus isa beysani wonak Ayhudni shiiphoni keyaassi assit feer.

¹¹ Estak asire nangne wogga kiina ayyana geshobaason kuupsina isa mashkasu faar. Bar dey kaanne kutuk aane chimfa.

¹² Yesus baron biire barki teegefaat: «Ne han asuse meroneessin faritwe» yi.

¹³ Kushubaasik ta'in geregere kaanna yere. Ha'ooson dey galatte.

¹⁴ Sinuntano Ayhudni shiiphoni keyaasi gaanynya Yesus beysani wonaasik fatubaasik gi'tere daraasik: «Issun wostoni wona faarwa. Es wostoni wonaasikitosi yaara farutitano beysani wonaasiktawa» yi.

¹⁵ Daamiis wolgire: «Sinnoy sinne bestefe nitto, nitto ganeyaassin beysani wonaasik gachubaason wedey hanyabaason tuptenaastan kotte akani uhshusi ephphe hamnor oonso?

¹⁶ Han mashkasus Abrahamni zala sinna faagedo asire nangne wogga kiina ayyanak taatera faar. Eekin beysani wonaasik han asuson taatoossin kottonak aane sholsifanos?» yi.

¹⁷ Ekka makobaasik barin oomtefe baassotin zuutire iichshi. Sinuntano daraas bar wostena diinqi wostoosik zuuttere giresete.

*Fi'fi'oni Gaanni Beso**(Mat. 13:31-32; Mar. 4:30-32)*

¹⁸ Estan Yesus ekka yi: «Ha'oosi taato awune faarinso? Awuneen hoossira nittok makonar-inso?

¹⁹ Isa asu ephphe taamme buloossi bukna fi'fi'oni gaanane faarwa. Bar dey kayira dichcha i'o sini. Kasaas dey waa'baassi keeba keer'a di.»

²⁰ Hepsa dey Yesus ekka yi: «Ha'oosi taatonon awuneen hoossunarins?

²¹ Isa mashkasu tusho kesianak woi'sina masone faarwa» yi.

*Tugo Finynya**(Mat. 7:13-14, 21-23)*

²² Esseen orfo Yesus Yerusalem hamfena kabaasik katama katamaassinawa ke'e ke'eessina fe asusin assit aatet feer.

²³ Isa asu yeere: «Daamiiso, faruniis garo asu koi'banoso?» yi. Yesus dey ekka yire wolgi:

²⁴ «Tugo finynyiissi giruk kabotiwa. Nittok makefawungwa, showobesiis giruk sholseter, sinuntano giruk aafa chimosone wuza.

²⁵ Keyaasi aba kabire gamalaason kulfinanneen orfo nitto gero yerefaat: «Daamiiso gachaywa» iyaafa gamalaason ki'ati. Bar dey: «Nitto oo sintimatonawa ayin yaasetimatona aane arifatwa» yire wolguna.

²⁶ Nitto dey: «Neneen ane maara ushniwa, zuutoni dimaastak dey innotin assitwa» uti.

²⁷ Bar dey hepsa wolgire: «Nitto oo sintimatonawa ayin yaasetimatona aane arifatwa. Mangu wuza zagife nitto tayistan woktiwa» una.

28 «Abrahamnin, Yisaqnin Yaqobninnawa raa-jjuni meyanonna zuutira Ha'oosi taatosi feeseten biyatiwa. Sinuntano nitto ek gero ha'tera waas-newa ha'ni koyne nittok sinana.

29 Asuni meya awa kesnarkinnawa awa giri-narkinna, yeeshdaannawa kawudaanna yeesere Ha'oosi taatoni kootanon muusonek tai'sosone.

30 Ese dey zeema baasso orfo wolser sinone; orfo wolse baasso dey zeemar sinone» yi.

Yesus Yerusalemni Boor'a Waasi

31 Es kabaasik Ferisawini meyaassin isa isar yeesere: «Herodis neen worunak sholediferwa kabira hantan hamma» yisete.

32 Bar wolgire: «Hamfaat es bowasik: «Esenu hawungnawa wonona kiina ayyanaason asusasin kisunar, mettanni meyanon fatunar, keessinari wono dey wostonaason koi'sunar» yiwa utiwa.

33 Raajjuus Yerusalemni gerakalo kitunak aane sholsifawa. Es bari boor'a hawungneen wononeen yoononeen ek Yerusalem hamanarwa.

34 Yerusalem Yerusalemne! Raajjuni meyanon worifa ne! Neeki wostere yeese baassotin shu'ak keru ne! Ako nawubaason kosobaasi sikalosi zuutira geepefanaasimato naanggotneeson zuutuk apuna wolla sholen. Sinuntano neneen daraneesneen taan beyeti.

35 Esenu keentiis ona sinnatu fui'tona. Nittok makefawungwa: «Daamiisa sunak yeefe bar suustowa» utinneen hawungneen ekalo taan aafa biyati wuza» yi.

14

Yesus Hepsa Beysani Wonaasik Isa Mettannin Fati

¹ Isa beysani wonak Ferisawini meeni gaanynyaasasin isaaski Yesus muu muunak giri. Ferisawini meya bar zaguna wuzason biyonek oodet feeseter.

² Estak dey isa atuba wolsina mettan asu feer.

³ Yesus Museni tumaasi aruni meyanonnawa Ferisawini meyanonna: «Tumaas beysani wonaasik mettaniisin fatu kalfawa wedey aane kalfanso?» yit mamsi.

⁴ Sinuntano baasso shaakisete. Yesus asusin ta'ire fatire gafki.

⁵ Dey Yesus: «Nittoossin isa asu nawuba wedey gachuba beysani wonak gawu girifaanane eelle kisunor oonso?» yi.

⁶ Baasso dey isa wuzane wolguk aane chimoto.

⁷ Yesus koota muusonek teegte asuni meya ulfinni dimta duuk kabsefeen biyaat han besoson make:

⁸ «Isa asu sargi kootere teegefaanane ulfinni dimta duutatawa. Awuzakne neyistan ulfinto asu teegtere feer sinanak chimana.

⁹ Hepontiise asin teege asus yeere: «Han ko-daason barik imma» iyaanane ne iichchet kerera daakalo duutawa.

¹⁰ «Sinuntano teegtera hamfata kabaasik daakaloki dimaasta duwa. Neen teege bar yeere: «Zomotaaso kabira denaloki ulfinto dimaasta duwa» una. Ne dey es kabaasik neneen ane teegte baasso sina ulfina danatawa.

¹¹ Esiis dey teetbaason den teggunak sholefe bar daa hatona. Teetbaason daa hatessife bar den teguna.»

¹² Yesus kootaason hoossi asusik dey: «Meshmeta wedey meeta'uni kootera hoossifata kabaasik koobaason wolgire kaasuk kootere teegoni zomoneesakitonin, ayneesa kitonin, koonneesakitonin wedey otum wolkonesakitonin tegotaatawa.

¹³ Sinuntano koota hoossifa ta kabaasik tukamisin, engitiisin, laafaasinnawa aaftishusinna teegowa.

¹⁴ Baasso dey kowa kaasuk aafa chimone wuza sinna boor'a ne dey suustowa. Ookoni meya kitun kabsefe wono koobaason Ha'oos neek kaasunawa» yi.

*Akama Kootaasi Beso
(Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Yesusneen muuni muuk diise baassossin isaas es baron odaat: «Ha'oosi taatonni kootanon muuk duuni bar aakka suustonso!» yi.

¹⁶ Yesus dey: «Isa asu akama meeta'uni koota hoossire showo asunin teege.

¹⁷ Es Kootaas maastona sa'atiis kar'fana kabaasik kootaason hoossi bar: «Ese zuuttambaase hoorena boor'a yootiwa» yire teegonak wostinynyabaasin wosi.

¹⁸ Sinuntano zuuttambesiise kootaaski yoo beyonek chowa sholsete. Isaas: «Daa waagena boor'a hamma biyanak sholsuwa. Taak fakiya zaguwa» yi.

¹⁹ Oomiis dey: «Uuch kamada gachwa waagen sinna boor'a kamadera biyanarwa. Taak fakiya zaguwa» yi.

²⁰ Oomiis dey: «Asu ephpha mari sinna boor'a yoonak aafa chimanawuza» yi.

²¹ «Wostinynyabaas wolle yeere es baron daambaasik make. Es kabaasik keyaasi daam gi'tere wostinynyabaasin: «Tai'nin ek katamaasi ari uguntannawa garo garo shaatoostanna kesfaat tukamiisin, laafaasin, aaftishusin engitfe baas-sotin hang teegera yowa» yi.

²² Wostinynyaas wolle yeere: «Daamiiso, maketa baron zuutira zaginwa. Sinuntano hashnu duustoni dima faarwa» yi.

²³ Es bari boor'a daambaas wostinynyaasin: «Keenaas tuumananneen ek katamaasi gerakalo fa ari ugnaastanawa shaatoostana kesfaat danta asus zuuttere yeere girsonek zaguwa.

²⁴ Nittok makefawungwa, han teegtere beya asuni meyaassin isa asunu ta kootaason aafawa muusone wuza» » yi.

Nawo Sina Kaassifana Waaga

(Mat. 10:37-38)

²⁵ Showo dara Yesusni orfoose hamefeen yerqere baassok:

²⁶ «Taaki yoonak shole bar zuuttere ababaasin, intobaason, asubaason, naanggotbaason, aybaasakitonin, eetbaasikitonon, kaabaason gedde oomto shakaanane ta nawo sinanak aafa chimanawuza.

²⁷ Basa mesqeliison wor'e ta orfoose yoonoy bar nawota sinanak aafa chima wuza.

²⁸ «Nittoossin isar shu'ni keya keer'anak shole-faanane es keyaason keer'e kisunak hooroni waaga foobaason zeemme diire awune fa waaga koi'sunamato safaronoy asu oonso?

²⁹ Es baro zagu shakaat kaptaason yiishshe keer'e koi'su hopifaanane es keyaason biya asu zuuttere barin kanyarwa.

³⁰ «Han asus keer'anak kabina keyaason keer'e koi'suk aane chimewa» yittu kanyosone.

³¹ Asir kum meya taar'oba feena isa taato hepasir kum meya taar'oba feena oom taatoosneen etere merok sholefaanane gumabaasin merobaasewa mero beybaase zeemme diire merkonor oonso?

³² Neebere wolguk hopunir sinfaanane es oom taatoos wokak feen kur'uni wosire ganok mam-sifewa.

³³ Esiisimato nittoossin fa wuzbaason zuutire taakwa yaat beynoy oonu sinfaanane nawota sinanak aafa chimanawuza.

³⁴ «Kawoos ma'arwa; Sinuntano kaar'baason turkifaanane aakkak kaar'ak chimnirinso?

³⁵ Es effatena kawoos daasik taa'o aafa sinanawuza sinna boor'a ek gero kisiretu ha'sonewa. Odoni odoba feena bar odowowa» yi.

15

Tishira Beste Fantuni Beso (Mat. 18:12-14)

¹ Girbo zuutife baassotnawa boor'ni meena odok zuuttesere Yesusniki yeesete.

² Ferisawini meenewa Museni tumaasi assinynyana: «Han asus boor'ni meyanon barki tai'sir. Baassoneen ane dey meer» yit Yesusniista unyisete.

³ Es bari boor'a Yesus han besoson ekka yit baassok make:

4 «Nitto ganeyaassin tiya fantuba faana isa asu, es fantubaassin isar tishfaanane izginasire izgineeson feesh dimaasta ha'aat tishi baron danananneen sholok hamnor oonso?

5 Danfena kabaasik girere ogogbaasta wor'e keeba yeefewa.

6 Hamme keeba kar'fena kabaasik zomobaasakitoninnawa wolkobaasakitoninna isarik teegere: «Tishi fantunaason danna boor'a taneen ane girotiwa» una.

7 Nittok makefawungwa, esiisimato dey harmiya sholsunoyna izginasire izgine ookoni meyaastan denalo harmire wolife isa boor' asusik den samak akama gira sinfawa» yi.

Tishira Beste Duuden Beso

8 Tusire dey Yesus ekka yi: «birrikin wosuste asir saantibiba faana isa mashkasu asiriissin isaas tishfaanane danananneen tona tonira keebaason futira sholonoy asu oonso?

9 Danfana kabaasik zomobaasakitononnawa wolkobaasakitononna isarik teegera: «Tishi birrini saantibinaason danna boor'a taneen ane giroti» una.

10 Nittok makefawungwa, harmi isa boor' asusik Ha'oosi wosini sinak esiisimato dey gira sinfawa.»

Tishire Beste Naani Beso

11 Tusire dey Yesus: «Hep naanggotba feena isa asu feer.

12 Hate naas ababaasin: «Abataaso otumneessin taak kar'ni baron haa'a imma» yi. Abaas dey otumbaason hep naanggotiisik haa'i.

¹³ Hate naas garo wonaneen orfo waagbaason ephphe woka dima hami. Es hamna dimaastak sholenamato sikere waagbaason tishki.

¹⁴ Fayiison zuutire koi'sinanneen orfo es daasta akama maka giri. Barin dey rakko ephi.

¹⁵ Es bari boor'a es daastak isa asuniki teete. Es asus dey muko keemanak zagi.

¹⁶ Naas dey mukoosi muunon muunak sholet feer. Sinuntano es baronnu barik ima asu aafe.

¹⁷ «Estan naas nibbaassi ekka yit safare: «Abataasa keerki wostinynyaas apuninso muu gawire fu'eferi? Sinuntano ta hantak makak kitunarwa!

¹⁸ Kabira abataaski hamfaat Abataaso; Ha'oosewa neena asi sina mangsingwa.

¹⁹ Hanneen ekalo ne naa sinna teegtonak aane sholsifawa. Sinuntano wostinynyanesasin isaasne feer zagira ephphatowa» unawa.

²⁰ Estan kabi ababaaski hami. Ababaas dey woksok yeeffen biire kenashte. Ek barki eelle idimme daame.

²¹ Naas: «Abataaso, Ha'oosewa neena asi sina mangsingwa. Hawungneen ekalo ne naa sinna teegtonak aane sholsifawa» yi.

²² Sinuntano ababaas wostinynyabaasakitonik ekka yi: «Tai'nin oomaastan denalo gada maama teshshera maysutiwa. Kushubaassi dey gila yee-tira, wochobaassi chaa'ma yetutiwa.

²³ Faru zibiicchaason teshshera shukti. Muuni, dey gironi.

²⁴ Han naataas kitire feer. Hash dey kaak feer. Tishire feer. Hash dey beste» yi. Baasso dey girok kabsete.

²⁵ «Es kabaasik arki naas buloni foshtatu fe. Yeere ke'e tai'sefena kabaasik surunewa ililchune asi kaama ode.

²⁶ Wostinynyaasasin isarin teegere: «Han ode-fana wuzaas aambanso?» yit mamsi.

²⁷ Wostinynyaas wolgire: «Aynees wolfe yeena boor'awa. Abanees dey faru zibiiccha barik shuk-tewa» yi.

²⁸ «Arki aybaas gi'tere keer girunak aane sholowe. Ababaas keerun kesse keer girunak shiiphe.

²⁹ Arki naas wolgire ababaasik: «Effatena showo neya neek wosten. Maketaason isanne aane bewut. Zomotaasneen ane maara gironak isa garo nor'oninne aane imewa.

³⁰ Sinuntano han Naanees otumneeson gerkesa asuneen sikere tishkaat yeen faru zibichcha barik shukit» yi.

³¹ Ababaas dey: «Naataaso, ne wonna wonna taneen anetu faatwa. Taar sina bar zuuttera neerwa.

³² Sinuntano han aynees kitire feer. Hash kaak feer. Tishire feyiis hash dey beste. Es bari boor'a gironik sholsifawa» » yi.

16

Amanamtonoy Wostinynya

¹ Yesus nawobaasakitonik: «Isa otum asu otumbaason ha'sife isa wostinynyaba feer. Asuni meya otum asusik: «Han otumneeson ha'sife bar otumneeson siket feerwa» yit maksete.

² Es otum asus otumbaason ha'sife barin teegere: «Han odefana ne chowaas aambanso? Hanneen ekalo ta otumnaason ha'sutak aafa

chimata wuza sinna boor'a kushuneessi fa otumnaasi faadani tichanon taak imma» yi.

³ Otumbaason ha'sife bar dey nibbaassi: «Daamtaas han wostoossin taan kalle kisunir sinna boor'a awu zagunarinso? Bulonak hugnana aafa. Shiiphonak iichchonar.

⁴ Awu zagunamato aringwa. Daamtaas wostoossin taan kisaanane keebesiissi taan ephonek zomoni hoossunawa» yi.

⁵ «Estan daambaasa kowa baassosta faana asuni meyanon isa isarbesiisin teegere. Tesuni asusin: «Daamtaasa kowa apuninso neyista faari?» yi.

⁶ Bar dey: «Isa tiya waasha zayitini kowatu faarwa» yi. Otumbaason ha'sife bar: «Effar foobaason besifa tichaasi wuli esewa; diifaat uuchasir waasha zayitini kowa faar yira tichuwa» yi.

⁷ Estan oomiisin: «Neyista fa kowa apuninso?» yi. Bar dey: «Tiya kumtali zagoni kowa faarwa» yi. Otumbaason ha'sife bar: «Effar sinbaason besifa wulini tichaas esewa; nangnasir kumtali yira tichuwa» yi.

⁸ Daambaas amanamtoba foonto wostinynyaasin haxxumabaasi techmanon diinge. Ha'oni asusatan denalo han daastaki asuni meya han daastaki foobesiisik haxxe sinobesiisontu besifa» yi.

Waagaason Sholsu Dimta Feeshu Sholsifa

⁹ «Nittok makefawungwa, han daastaki waagaas koi'fana kabaasik sama keeruk nittotin ephonek han waagaasik zomontirin hoossutiwa.

¹⁰ Garo wuzaasik amanamtoos inya wuzaasik amanamto sinana. Garo wuzaasik amanamtonoy bar inya wuzaasik aafawa amanamtona wuza.

¹¹ Ese han daastaki waagaasik amanamto bey-faatine futoni waagaason oonso amanere nittok inniri?

¹² Oom asusa waagaasik amanamto sina shakaatine nitto teetni waagaason oonso nittok inniri?

¹³ «Isa asu hep daamnik boz sinanak aafewa chimanawuza. Isaasin oomtefaat hepsaasin shunana. Isaasin ulfinsuna hepsaasi kashshuna. Ha'oosiknawa waaga asikna boz sinak aafa chimati wuza.»

¹⁴ Ferisawini meya waaga shuneter sinna boor'a es baron odaat Yesusnin kanyesete.

¹⁵ Yesus dey: «Nitto teetnitiison asuni sina ooko zagifetiwa. Sinuntano Ha'oos nibnitiisi safarannon arirwa. Asuni sinak ulfintoos Ha'oosi sinak oomtesterwa» yi.

Museni Tumaasewa Ephne Girune

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mar. 10:11-12)

¹⁶ Tusire dey Yesus: «Tumaasewa raajjuni meeni tichaase Yohannisniista kar'ananneen maktet faar. Esseen hang dey Ha'oosi taatoni misirachchuni kaamaas maktedifar. Asu zuuttere dey es Ha'oosi taatosi girunak kabledifewa.

¹⁷ Sinuntano tumaassin isa duktone yo'ubaastan samaasewa daase aatfaanane kashowa.

¹⁸ «Asubaason gafkaat ooma asu ephfe bar zuuttere gerkesowa. Esiisimato dey teegobaaskin gafukte asuson epha bar gerkesowa» yi.

Otum Asusnawa Tukam Alazarna

19 Dey Yesus ekka yi: «waagba chima She'a maamnawa sesa maamne mayo isa otum asu feer. Bar dey wonna akama ge'aktu feeefe.

20 Atuba zuuttera mazayena Alazar yiste tukam otum asusa finynyita kunfer.

21 Es tukam asus otum asusa madditan zigifa fufuntooson muunak sholet feer. Kanaasikito dey yaataafa mazabaason naarit faar.

22 «Es tukamiis dey kiti. Ha'oosi wosiyanikito dey Abrahamni tesha ephpha taami. Otum asus dey kitire kabbarte.

23 Ke'oni dimaassi feefaaf kaanne woksok Abrahamninnawa basa tesha fe Alazarninna bi.

24 Es otum asus: «Aba Abrahamno, taak ke-nashtowa. Han geyaasi winosi yerenar sinna boor'a kushubaasi sanak aka dukire teremnaason haatunak Alazarnin taaki wosuwa» yit chaagi.

25 «Abraham wolgire ekka yi: «Naataaso, ne daastaki fooneesi neyak ma'a wuza dantamato safarowa. Sinuntano Alazar dey daastak mangu wuza ephpheteena boor'a hash bar hanta ma'arik foona ne dey shanasi foota.

26 Es baristan denalo nittonawa innona asi ganeyaassi inya gawu faarwa. Es bari boor'a innokin nittoki dey nittokin innoki finak chimnir oonu aafewa.»

27 Otum asus dey ekka yi: «Ese Aba Abrahamno, Alazarnin abataasa keer wosutak shi-iphewungwa.

28 Uuch ayta feeseter sinna boor'a baasso dey han shanani dimaassi yoosonoytemato hamme makowowa.»

²⁹ «Sinuntano Abraham: «Baassok Musenawa raajjuni meena feeseterwa. Baassokin odosotowa» yi.

³⁰ Otum asus dey: «Ekkatawa aba Abrahamno, isa asu kitun kabire hamme makefaanane harmusobesiwa» yi.

³¹ Abraham dey: «Museni tichaasonnawa raajjuni meeni matsafaasonna odo beya baasso isa asu kitun kabire hamme makefenaknu aafawa odosone wuza.» »

17

Asunik Tuusa Sinaastan Teetni Ooda (Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42)

¹ Yesus nawobaasakitonik ekka yi: «Asuni meyanon tuusa'sira boor'a wostosonek zaguniwuzayoo beyana wuza aafawa. Sinuntano es boor'aassi tuusanon ephphe yooni asus yerefawowa.

² Oonu han garo garo naanggotaassin isaa-son tuusa'subaastan inya wooni shu'a suutbaasta taatera tir'maassi ha'tefaanane ma'arwa.

³ Es bari boor'a nitto teetaasik arutiwa. Ayne neen miir'efaanane ke'uwa. Es mangsubaasik gaabbefaanane feeshun uwa.

⁴ Wonaassin naafuna wolle neen miir'efaananenawa neeki wolle yeefaafe: «Mangsunaasik gaabbengwa» iyaanane feeshun uwa.»

⁵ Wosibaasakito dey Daamiisin: «Amantoniison innok daysaywa?» yisete.

⁶ Daamiis dey wolgire: «fi'fi'oni gaanane fa garo amantonti faafaanane han di teyaason: «Waatera

yeet tir'maassi toktowe» yifaatine nittok ajajam-tonawa» yi.

Hoorere Yere Wostinyanya

⁷ Tusire dey Yesus ekka yi: «Nitto ganeyaassin isaas bulinynyaba wedey fantuni keemerba feenar es wostinynyaas wostobaassin wolfe yeefena kabaasik geregere: «Hang tai'sera diira muuneeson muwa» yifewoso?

⁸ Es baristan zeemme: «Meeta'u taak hoossuwa. Ta maara ushananneen taar'era taak wostowa. Esseen orfo ne dey maara ushata» utanoso yifinari?

⁹ Eekin es wostinynyabaas daambaas makena baron ma'i yire wostobaasik daambaas galattefewoso?

¹⁰ Ese nitto dey makte baron zuutira zagifeti kabaasik: «Inno ke'noy wostinynyawa; Zagunik sholsi wostoosontu wosteniwa» utiwa.»

Asir Awataatoni Mettan Fari

¹¹ Yesus Yerusalem hamaas Samariyanewa Galiilane asi ganesi kamo aati.

¹² Isa ke'esi kar'fena kabaasik asir awataatoni meroni mettanni meya barin huphsere woksok yeesesefaaf:

¹³ «Yesus Daamniiso, innok kenashtefaywa!» yiset tega kaamak maksete.

¹⁴ Yesus baassotin biyaaf: «Hamefaaf atuntiiison maagni meyak besutiwa» yi. Baasso dey hamefegedo ugnaastak farsete.

¹⁵ Baasso ganeyaassin isaas farubaason biinaase akama kaamak chaagge Ha'ooson galattet wolfe ye.

¹⁶ Yesusni wochoossi kaa'nere galatte. Bar dey Samariyaki asu.

¹⁷ Yesus ekka yi: «Awataatoni merobesiissin fariis asir asutenoso? Eekin izginiis ayfeeseteso?

¹⁸ Han alaga asusteno oom Ha'ooson galattok wolle yeer aafenoso?»

¹⁹ Yesus es asusin: «Kabira hamma; amantonees neen fatiwa» yi.

Ha'oosi Taatoni Yoo

(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Ferisawini meya Yesusnin: «Ha'oosi taato aagenso yoonari?» yire mamussete. Bar dey ekka yire wolgi: «Ha'oosi taato asuni meya biisepeesne fa ugnak aafawa yoonawuza.

²¹ Hantawa wedey ek estawa uuk aafa chimone wuza. Ha'oosi taato han nitto ganeyaassitu fawa.»

²² Tusire Yesus nawobaasakitonik ekka yi: «Asusa Naani wonaasikitosi isaason biyak kaltoti wona yoona. Sinuntano aafa biyati wuza.

²³ Asuni meya: «Kiristoos hantatu fewa wedey ek estatu fewa» yire nittok maksone. Baasso orfone hamatiita dey zoonustotiita.

²⁴ Kawuna samaasta kawunna dilaneen dila katira chaarsifanaasimato Asuni Naa yeefena wono esiisimatotu sinana.

²⁵ Sinuntano es bar sinbaasneen zeemma Asuni Naa akama shana ephphetoonaknawa han koon-toosik dey kashistonakna sholsuwa.

²⁶ Noohni neyaasik sinnaasimato Asuni Naa yeefena wono dey ekkatu sinana.

²⁷ Nooh merkebiissi giruna wona kar'ananneen asuni meya meetnawa ushetna; ephetnawa gir-itna feeseter. Tishkuni akaas yaara zuuttambesi-ise asin tishki.

²⁸ Looxni neyaasik dey esiisimatotu sini. Asuni meya meetnawa ushetna; keerun kisire waaget-nawa geron waagere yeetna; toko toketnawa keya keer'etna feeseter.

²⁹ Sinuntano Loox Sodomun kesna wono saman geenewa geeni kayone woottera zuuttambesiise asin tishki.

³⁰ Asuni Naa wolfe yoona wono ekkatu sinana.

³¹ «Es wono keyaasi tukta fe bar oonu sin-faanane keer fa wuzbaason ephanak keronata. Buloni dimaasta fe asus keer wolunaata.

³² Looxni asus sinna baron safaroti.

³³ Kaabaason fu'ok shole bar zuuttambaase tishkuna. Sinuntano kaabaason aatire ima bar fu'ona.

³⁴ Nittok makefawungwa; es wonoti waalaasik hep asu isa kuphota kunona; isaas oottona; isaas fui'tona.

³⁵ Hep mashkasu isa dimta meya ni'ona; isaas oottona; Hepsaas fui'tona. [

³⁶ Hep asu buloni dimaasta wostosone; isaas oottona; hepsaas fui'tona»]

³⁷ Nawoni meya dey: «Daamiiso; oottere hamonees ayinso?» yit mamussete. Yesus dey: «Asha faanaastatu arikasa zuuttefawa» yit wolgi.

18

Tukama Dicha Asunewa Mangu Gaanynyaasna

¹ Yesus nawobaasakitonik hopunoy wonna wonna shiiphsonnek sholsu sinnamato besuk han besoson ekka yit make:

² «Isa katamaasi Ha'ooson digonor asunin dey iichchonoy isa gaanynya feer.

³ Es katamaasi isa dicha asu faar. Bar dey gaanynyaasiki hamfaafa: «Taanawa ta gumaasna asi ganesi fa malataasik mangsu kar'wa» iyaafa shimsi.

⁴⁻⁵ Gaanynyaas dey es kabaasik ma'i aane uwe. Sinuntano orfo nibbaassi ekka yi: «Ha'ooson digo beyfanak wedey asunin iichcho beyfanak han dicha asus taan shimsit faar sinna boor'a wonna wonna taan rakkisunoynamato barik mangsu kar'anawa» »

⁶ Tusire dey Daamiis: «Mangu gaanynyaas makena baro yaadatoti.

⁷ Eekin toone waalinne Ha'ooski chaaget feese bari korto asusin aafanoso baassok mangsu kar'anawuza? Baassotin argasunoy wokniroso?

⁸ Nittok makefawungwa; tapteratu mangsu kar'anawa. Sinuntano Asuni Naa wolle han daasta yeefena kabaasik amantoba faana asunin danungeso?» yi.

Beqeto Ferisawinawa Garam Girboni Zuutibona

⁹ Tusire Yesus teetbesiison ooko zagire teetoknawa oomiisin dey kashshisefe baassokna han besoson make:

¹⁰ «Hep asuni meya shiiphok betemeqdesi hamete. Isaas Ferisawi; hepsaas girbo zuuti asu.

¹¹ «Ferisawiis yerefaat nibbaassi ekka yit shiiphe: «Ha'oose; ta oom asuni meenimato bo'inynya, mangu, gerkesar sina beyna boor'a neen galat-tefan. Han baristan denalo han girbo zuutife boor'inynya asusne feer sina beyna boor'a neen galat-tefan.

¹² Ta torbaniissin hep wona soomenar. Dan-fanaastan asiriissin isaron innar» yi.

¹³ «Sinuntano girbo zuutife asus woksok yerefaat den sama kaanne biyanaknu aane chime. Nibbaa-son ki'et: «Ha'oose; ta boor'inynyaasin fakuwe» yit shiiphe.

¹⁴ Nittok makefawungwa; Ferisawisatan denalo Ha'oosi sina ooko sinne faattere keeba hami. Teet-baason den teggife bar daa hatona. Sinuntano teetbaason daa hatessife bar den teguna.»

*Yesus Garo Garo Naanggotaason Suusi
(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)*

¹⁵ Yesus garo garo naanggotaason suusanak barki teshshesete. Nawobaasakito dey es baron biyaat kalesete.

¹⁶ Sinuntano Yesus garo garo naanggotaason barki teegere ekka yi: «Garo garo naanggota taaki yoonoynamato kalatiita. Ha'oosi taato han bariki-tone feyisikwa.

¹⁷ Nittok futo makefawungwa; Ha'oosi taatonon han garo garo naanggotaasne faaron zagire eph-phetoonoy bar aafawa giruna wuza.»

*Han Daastaki Omaasewa Samaki Taatoose
(Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31)*

¹⁸ Ayhudni gaanynye meyaassin isaas: «Garam assinyanyano, koi'ba foonto kaak danak awu zagnarinso?» yit mamsi.

¹⁹ Yesus ekka yire wolgi: «Awuniron taan garam yifasso? Isa Ha'oosneen oom garam oonu aafewa.

²⁰ «Gerkesataata; kaa worutaata, wiisotaata, esha zaala makotaata, abanesinnawa intoneesonna ulfinsu» yifa ajajiison aritarwa.»

²¹ Asus dey: «Es ajajiisikitonon daagnaseneen ooddatu fawungwa» yi.

²² Yesus es baron odenaase: «Ese isa wuza zaguta wuzatu fu'terwa, fa wuzneeson zuutira waagera tukamni meyak imma. Sama keeruk danatawa. Eekan taneen ane hamniwa» yi.

²³ Sinuntano asus akama otumba faar sinna boor'a es baron odenaase akamanon suume.

²⁴ Yesus asusi akamanon suumenamato biyaat ekka yi: «Akama otumbesi faana baassok Ha'oosi taatosi giru awune fa tiir'onso?

²⁵ Otum asu Ha'oosi taatosi girubaastan gaala marufni aafsi kamo aatbaastu kashowa.»

²⁶ Es baron ode asuni meya: «Eekin oonso faruk chimniri?» yisete.

²⁷ Sinuntano Yesus wolgire: «Asunik chimtonoy wuzaas Ha'oosik chimterwa» yi.

²⁸ Phexiros: «Ese inno fa wuzniison zuutira beyya neneen ane yaaniwa» yi.

²⁹⁻³⁰ Yesus wolgire: «Futo nittok make-fawungwa, Ha'oosi taatokwa iyaat keebaason wedey asubaason wedey aybaasakitonin wedey kooni aba intooson wedey naanggotbaason beya bar han daastak hep kushunon, yooni neyaasik koi'ba foonto kaa ephphetoonor oonu aafewa» yi.

*Yesus Kitunir Sinbaasonnawa Kitun Kabunir
Sinbaasonna Keezsa Make
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)*

³¹ Yesus asire heppe nawobaasakitonin oor kisaat baassok ekka yi: «Ese ek Yerusalem hamanirwa. Asuni Naani chowaasik raajjuni meyaki kamo tichche bar ko'unirwa

³² Bar Aazabni meyak aattere imtonir. Baasso dey barin kashshusone, me'osone, tujosone.

³³ Ichosone, estan worsone. Sinuntano bar keessinari wono kitun kabuna.»

³⁴ Sinuntano nawobaasakitonik es makena chowaas zuuttera aane galowa. Bar makena chowaas baassok aachena boor'a awu makenamato aane arsoto.

*Yesus Isa Aaftishunin Fati
(Mat. 20:29-34)*

³⁵ Yesus Iyyariko tai'sefena kabaasik isa aaftishu ugunta diifaat shiiphedifer.

³⁶ Aaftishuus teshba kamo aatfe daraasa kaamanon odefaat: «Han bar aambanso?» yire mamsi.

³⁷ Baasso dey: «Naaziretki Yesustu hanta kamo aattiferwa» yisete.

³⁸ Aaftishuus dey: «Dawitni naa Yesusno, taan fakifaywa» yit chaagi.

³⁹ Sinaasta hamet fe asuni meya: «Shaakkuwa!» yit kalete. Sinuntano bar kaambaason teggire: «Dawitni naaso taan fakifaywa» yit chaagi.

⁴⁰ Estan Yesus yerere asusin: «Hang taaki yowa» yit ajaje. Aaftishuus barki tai'sefena kabaasik:

⁴¹ «Neek awu zagunakinso sholefatari?» yire mamsi. Aaftishuus: «Daamiiso, biyanaktu sholefaungwa» yi.

⁴² Yesus dey: «Biwa, amantonees neen fatiwa» yi.

⁴³ Aaftishuus geregere bi. Ha'ooson dey galattet Yesusneen ane hami. Daraas zuuttere es baron biyeteese Ha'ooson galattesete.

19

Yesusnawa Zekkiwoosna

¹ Yesus Iyyarikoni katamaassi kamo aatte hamdifer.

² Estak Zakkiwoos yiste girbo zuutife baasso gaanynya sina otum asu feer.

³ Bar Yesus aaffer sinnamato biyanak sholet feer. Sinuntano yer'ba kawuna sinna boor'a daraasa showotan kabi chowa biyak aane chime.

⁴ Yesus aatte hamana ugnaasta barin biyak sina eelle isa teeni i'ota kesi.

⁵ Yesus esta kar'fena kabaasik den kaanne biyaat: «Zakkiwosno, Taptera kerowa; hash hawung neeki keer feeshanak sholsuwa» yi.

⁶ Zakkiwoos dey taptere kerere girak Yesusnin keeba ephphe hami.

⁷ Es baron biya asuni meya zuuttere: «Boor' sina asusa keer muu muunak giriwa» yit Yesusniista unyisete.

⁸ Sinuntano Zakkiwoos yerere Yesusnin: «Daamiiso, fa otumnaasi isa kununon tukamiisik imanawa. Asuniistan eshak ephna waaga faafaanane acheech kushu zagira wolgunawa» yi.

⁹⁻¹⁰ Yesus: «Asuni Naa tishi barin sholoknawa fu'oknatu yewa. Han asus dey Abrahamni naa sinna boor'a hash hawung faru han keyaasik siniwa» yi.

Asir Wostinynyani Beso
(Mat. 25:14-30)

¹¹ Darani meya es baron odesefeen Yesus isa beso baassok make. Bar Yerusalem tai'sena boor'a asuni meyak Ha'oosi taato yaara kar'difanne faar sinna baassok beste.

¹² Es bari boor'a ekka yi: «Taattere yoonak woka daa hama isa ulfinto asu feer.

¹³ Hamnoyfedego zeemme wostinynyabaasasin asirin teegere: «Ta wolla yoonanneen nagadera bu'sutiwa» yit asir miinani imaat hami.

¹⁴ Sinuntano es daasi asuni meya barin oomtese boor'a: «Han asus innoosta taattonak aane sholefeni» yire hamnanneen orfo wosinin wosete.

¹⁵ «Sinuntano es asus taattere daabaasta wolle ye. Es wostinynyabaasik imna waagaason nagadesere awune faaron buu'sisetemato arunak teegsi.

¹⁶ Issoonsa wostinynyaas yeere: «Daamiiso, imta birriis asiron buu'ewa» yi.

¹⁷ Daambaas: «Ne ma'a wostinynya, ma'aron zagitwa. Garo wuzaasik amanamto sinna bestetwa. Asir katamaason ha'sutak ha'suni hugna neek imingwa» yi.

¹⁸ Hepsani wostinynyaas dey yeere: «Daamiiso imta birriis uuchon buu'ewa» yi.

¹⁹ Daambaas dey: «Ne uuch katamaason ha'sutak taassingwa» yi.

²⁰ «Oom wostinynyaas dey yeere ekka yi: «Daamtaaso, erbesi birira kunsina birrinees hanifawa.

²¹ Ne kunsunoytaason ephtar; Buknoytaason dey kar'tar; Ne keena budu asu sinta boor'a digengwa» yi.

²² Daambaas dey ekka yi: «Ne mangu wostinyanya, han wolumneesik neyista mangsu kar'anawa. Ta kunsunoynaason ephar, buknoynaason kar'a keena budu asu sinnaason aritannen;

²³ Ta yaara waagnaason koontobaasneen ephanak awagan baankini keer kunsu beyisso?»

²⁴ Estan Daamiis esta yeese baassok: «Waagaa-son barkin ephpha asir birri faana barik imtiwa» yi.

²⁵ Baasso wolgire: «Daamiiso, barki asir birriba faarwa» yisete.

²⁶ Daamiis ekka yi: «Nittok makefawungwa, faana barik daytera imterwa. Sinuntano foon-toosatan barik fa barnu ootterwa.

²⁷ Sinuntano ta baassosta taattonak sholonoy ta gumaasakitonin hani teshshera taaki sina woru-tiwa.» »

Yesus Akama Ulfinak Yerusalem Giri

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoha. 12:12-19)

²⁸ Yesus es baron makenanneen orfo ek Yerusalem hamak nawoni meeni sina zeemi.

²⁹ Dabrazayitini kumaasi tesha fa Betefage-newa Bitaniyane sinfa katama tai'senaase na-wobaasasin heppin ekka yire wosi:

³⁰ «Ek sinnitiista fa ke'eessi hamtiwa. Estak oonu barista duunoyna hanyani nawa tuptera yerefeen danati. Kotta yootiwa.

³¹ Oonu: «Awuniron kottifetirinso?» yisere mamussefaatene: «Daamiisik sholsu sinna boor'awa» » uti.

³² Wostere hama baasso Yesus maktenaasimato danete.

³³ Hanyaasi abani meya kotefeen biyere: «Awuniron kottifetirinso?» yisete.

³⁴ Baasso dey wolgire: «Daamiisik sholsu sinna boor'awa» yisete.

³⁵ Estan hanyaason Yesusniki ephphe yeesete. Geshobaasta maya kunussere Yesus duunak zagsete.

³⁶ Asuni meya bar hamfena ugnaasta maybesison yiir'et feeseter.

³⁷ Dabrazayitini kumaastan kerefa ugnaasta tai'sesefe kabaasik basa nawoni meya biisete biistera artonoy wuza zuuttambaase asik girak tumere kaambesiison teggire Ha'ooson ekka yit galattesete.

³⁸ «Daamiisa sunak yeefe taatoos suustowa. Den samak naga, ulfina dey tegira fa Ha'oosik sinun» yisete.

³⁹ Daraasa ganesi fe isa isa Ferisawini meya Yesusnin: «Assinynyano, han nawoneesakito shaakkusonek zaguwa» yisete.

⁴⁰ Bar dey: «Nittok makefawungwa, baasso shaakkisefeknu shu'aasikito chaagerwa» yi.

Yesus Yerusalemki Katamaasik Waasi

⁴¹ Yesus Yerusalem katamaassi tai'sere katamaason biyaat barik waasi.

⁴² Ekka dey yi: «Neek naga sinni baron hawung aamse arita! Sinuntano hash ne aafaassin aachewe.

⁴³ Ne gumaas biratoneeson ojba ojje ganeya gedde neen shana bessone wona yoonirwe.

⁴⁴ Ha'oos neen fu'ok yaana baron aane aruwe sinna boor'a neennawa ne sikaloossi fa naanggot-neesikitone asin worsone. Boktonoy isa shu'anu shu'aasta diira aafa bestona wuza.»

Yesus Betemeqdesiissin Naggaddeesin Kalle Kisi

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yoha. 2:13-22)

⁴⁵ Estan Yesus betemeqdesiissi girire estak nagadet fe baassotin kalle kisi.

⁴⁶ Ekka dey yi: «Ta keyaas Ha'o shiiphona keyatu sinana» yisteratu tichche. Sinuntano nitto bo'inynyani meeni dugadug zagseti» yi.

⁴⁷ Yesus wonna wonna es betemeqdesiissi as-sit feer. Maagni gaanynye meenewa tumaasi assinynyana, daraasin ha'sife oom asuni meena barin woruk sholset feeseter.

⁴⁸ Sinuntano daraas zuuttere barki tai'sere odet feeseter sinna boor'a isa wuzane zaguk aane chimoto.

20

Yesusni Ha'suni Hugnaas Mamuste

(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Isa wono Yesus betemeqdesiissi daraasin assifeennawa misirachchuni kaamaason makefeenna maagni gaanynye meenewa Museni tumaasi assinynyana dey kur'uni meena barki yeesere isa mamsu mamussete:

² «Ne han baron zagifataas aro ha'suni hugnakinso? Wedey han baron zagutak ha'suni hugna neek imaas oonso makebbo?» yisete.

³ Yesus dey wolgire ekka yi: «Ta dey isa mamsu nittotin mamsunawa. Nitto dey wolgutiwa.

4 Yohannis haphqifena bar den samaningwa wedey asunikininso?»

5 Baassotna baassotna ekka yit merkesete: «Den samanwa» iyaanine: «Eekin awuniron amano beytiso?» unir,

6 «Asunikingwa» iyaanine daraas zuuttere Yohannis raajju sinbaason amaneseter sinna boor'a innotin shu'ak icheterwa» yisete.

7 Estan: «Ayin sinnamato aane aruweniwa» yire wolugsete.

8 Yesus dey wolgire: «Ese ta dey han baron aro ha'suni hugnak zagifanamato nittok aafawa makona wuza» yi.

Wayinini Bulinynyaasa Beso

(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)

9 Tusire dey Yesus han besoson ekka yit daraasik make: «Isa asu wayinini akakilti tokke bulinynyani meyak kiraba kaassonek imaat showo neya ooma daa hamme woki.

10 Gaana zuuttona wona kar'fana kabaasik gaanaason ephak wostinynyabaasin bulinynyani meyaki wosi. Sinuntano bulinynyani meya wostinnyaasin ichesere kushkush gafuksete.

11 Hepsak dey oom wostinnyanin wosi. Barin dey ichesere iishshire kushkush gafuksete.

12 Keessak dey oom wostinnyanin wosi. Dey ichche mazasire gero kissere ha'sete.

13 Woyiniisi foshni aba: «Eekin awu zagunar-inso? Dey isa keeshtefana naataasin wosuna. Awuzakne barin digere ulfinsusonetto» yi.

14 Sinuntano bulinynyani meya naasi biyeteese baassotna baassotna: «Foshaas han bariktu

kar'anawa, hani yaani woruniwa, estan foshaa innok sinanawa» yit merkesete.

¹⁵ Naasin wayiniisi foshni gerakalo kisire worsete. Ese Wayiniisi akakiltiisi aba es bulinynyani meyaasta awu zagunir sinna bestefaso?

¹⁶ Wayiniisi akakiltiisi aba yeere es bulinynyani meyanon woruna; wayinini foshanon oomnik imana.» Asuni meya es baron odeseteyse: «Es bar ekka sinanaatawa!» yisete.

¹⁷ Sinuntano Yesus baassoki biyaat ekka yi: «Ese keyaason keer'fe baasso kashshire beyete i'oos keyaasik yeeto siniwa» yistera tichche bar aambanso?

¹⁸ Es yeetoosta heephtefe bar fulirwa. Basaasta gandena bar eester.

*Keesarnik Kaastoni Girboosi Mamsu
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)*

¹⁹ Museni tumaasi assinynyanawa maagni gaanynyana makte besos baassosta sinbaason arsefaat es kabaasik barin ephak sholsete. Sinuntano daraasi digsete.

²⁰ Estan Yesusnin ephone kar'o sholset feeseter. Ha'sife basa kushuussinawa taatosi ha'suni hugnaaskina aatire imonek chinuni kaama noonobaassin kesfaan ephak oodet feeseter. Es bari boor'a ma'a asune feer sinne barkin chowa kephni aafonin wossete.

²¹ Aafoni meya Yesusniki yeesere ekka yire mamussete: «Assinynyano, ne futooson makefatamatonawa assifatamatona; Ha'oosi ugnanon dey isa koruba foontonon assifatamato arifeniwa.

²² Ese Romanni taate meeni taato Keesarnik girboni ima sholsungwa aanenso?»

²³ Sinuntano bar nibbesiisi mangu safaranon arifaat ekka yi:

²⁴ «Isa duude taak besutiwa! Han barista fa gitoosewa tichaase oonirinso?» Baasso dey: «Keesarnirwa» yisete.

²⁵ Yesus wolgire: «Ese Keesarnir sina baron Keesarnik imti. Ha'oosir sina baron Ha'oosik imti» yi.

²⁶ Es makena kaamaasik daraasa sinak barin ephak aane chimoto. Makena wolguusik diingere shaakisete.

Kitun Kabuni Chowa

(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

²⁷ Kitun kabu aafawa yisefe isa isa Seduk'awini meya Yesusniki yeesere ekka yit mamussete:

²⁸ «Assinynyano! «Isar asu ephphe nawa koonunoy kitifaanane aybaas asuson ephphe kiti barik zala sinni nawa koonuwo» yire Muse tichiwa.

²⁹ Ese naafun ayna ayna feeseter. Arkiis asu ephphe nawa koonunoy kiti.

³⁰ Hepsaas dey es asuson ephphe koonunoy kiti.

³¹ Keessaas dey es asuson ephi. Naafunobaase esiisimato es asuson ephere naanggota koonunoy kiti.

³² Koi'baasta dey asus kiti.

³³ Ese naafunobesiise asuson ephete. Kitun kabuni wono ooni asunso sinanari?»

³⁴ Yesus baassok wolgire: «Han daasi naanggota asu epheter dey girseter.

³⁵ Yooni daasta fook kitun kabsoni baasso aafa asu ephone wuza wedey girusone wuza.

³⁶ Ha'oni wosiyane feer sinone sinna boor'a aafa kitusone wuza. Kitun kabsete boor'a baasso Ha'oni naanggotawa.

³⁷ Kitun kabuni chowaasik Muse saabaassi ki-ichchoni tochoossi Daamiisin: «Abrahamni Ha'o, Yisaqni Ha'o, Yaqobni Ha'o» yire teegewa.

³⁸ Zuuttambesiise barik hayew sinete boor'a bar hayewni meeni Ha'otano kituni meeni Ha'otawa.»

³⁹ Museni tumaasi assinynyani meyaassin isa isaas: «Assinynyano, ne ma'arontu maketwa» yisete.

⁴⁰ Esseen orfo isa asunu Yesusnin mamsuk aane chimoto.

Kiristoos Ooni Naambe?

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Estan Yesus baassok ekka yi: «Asuni meya Kiristoosni aakkakinso: «Dawitni naawa» yise-feysi?

⁴²⁻⁴³ Dawit teetbaasik gaamni tichaassi ekka yi:
« «Daamiis Daamtaasik;
gumaneesin wochoneesi sikalosi;
yer'atak zagunanneen;
ta hoi'taasta duwa» yiwa.

⁴⁴ «Ese Dawit Daam yire teegenanneen aakkak Kiristoos nawuba sinnirinso?»

⁴⁵ Asuni meya zuuttere odesefeen Yesus na-wobaasakitonik ekka yi:

⁴⁶ «Dicha maama mayere kutisefaat gabaasta asuni meya baassotin naga ooshshosonek sholset Ayhudni shiiphoni keyaassi dey ulfinni kodta duuk, koota maastefanaasta ulfinni dima sholsefe Museni tumaason assinynyani meyakini teetniti-ison oodtiwa.

⁴⁷ Baasso dicha asusi keyanon meere turuksuk asu taan biyowa iyaat shiiphobesiison dichisefe. Es baasso akama mangsuni kar'atu ephphetoosonewa.»

21

*Isa Dicha Asuni Ima
(Mar. 12:41-44)*

¹ Yesus otummi meya waaga kephtefana saxini-issi waagbesiison ha'sefeen bi.

² Esiisimato isa tukama dicha asu hep duude imdifeen biyaat:

³ «Futo nittok makefawungwa, han tukama dicha asus zuuttambesiise asi denalo imiwa.

⁴ Asuni meya fa waagbesiistan fu'tesontu imete. Sinuntano han asus barik fayiison koi'siratu imi» yi.

*Yesus Betemeqdesiis Boktonir Sinbaason Make
(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)*

⁵ Isa isa asuni meya betemeqdesiis keeshu keeshu shu'aknawa Ha'oosik imte waaga asikna keeshira keetobaason wolumset feeseter. Sinuntano Yesus ekka yi:

⁶ «Han biifeti bar zuuttambaase shu'aas shu'aasta kopuktera keetenamato boktona wona yoon.»

⁷ Baasso dey: «Assinyanyano! Han bar aagenso sinanari? Bar dey sinanak besoba aambanso?» yire mamussete.

Shananewa Kaltere Kofuktone Yoon
(Mat. 24:3-14; Mar. 13:3-13)

⁸ Yesus ekka yire wolgi: «Daagonoytimato arutiwa. Showo asuni meya: «Ta Kiristooswa, wonaas

ta'i yit ta sunaasik yoosone. Sinuntano nitto baassok zoonustotiita.

⁹ Neeboosi odunonnawa daraasa mangu wolumni shorkone asin odefeti kabaasik nawotiita. Es bar zeemman sinanak sholsuwa. Sinuntano koi'baas geregere aafa sinanawuza.»

¹⁰ Tusire Yesu ekka yi: «Dara daraasata, taato taatoosta kabuna.

¹¹ Akama daani shorko sinana. Daadaassi dey maknewa, showo tesa merone sinana. Den saman akama deessu beso sinana.

¹² Sinuntano es bar zuuttambaase sinbaasneen zeemman asuni meya nittotin ephone dey kabug-sone. Ayhudni shiipho keernawa taatoni keerna aatire imone. Ta sunaasi boor'a taatoni meyakinaawa daason ha'sife baassokina taamone.

¹³ Es bar dey ta sunaasik zaala makotik ma'a ugna sinana.

¹⁴ Ese mamustoti mamsusik «Awu wolgunirinso?» yira zeemman safaronoytimato nibnitiissi ephtiwa.

¹⁵ Nitto gumaas wolguknawa merokna chimnoyna kaamnawa arune ta nittok imanawa.

¹⁶ Nittotin kooni baassonawa aynitiisakitona, koonnitiisnawa zomontiisna nittotin aatire imone. Nittoossin isa isaas wortosone.

¹⁷ Ta sunaasi boor'a asu zuuttambaase nittotin oomtona.

¹⁸ Sinuntano somnitiisi ganesin isarnu aafa tishuna wuza.

¹⁹ Chimme yerok kaantiison fu'otiwa.»

*Yesu Yerusalem Tishunamato Zeemme Make
(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)*

²⁰ Tusire dey Yesus ekka yi: «Meya taar'oos gu-maas Yerusalemnnon biratere kuphobaason biifeti kabaasik bar tishunak ta'baason arutiwa.

²¹ Es kabaasik Yuudaki daasta feese baasso den aamaaski eeloto. Katamaassi fe baasso kesoto. Gerakalo feese baasso katamaassi girsonneeta.

²² Tichchera fa raajiis zuuttambaase ko'unak haniis gumani kaastoni wonawa.

²³ Es kabaasik naaner asusikitonewa nawa tan-ifa barikitone haybubawungwa! Daasta akama shana sinana. Daraasata dey Ha'oni gi'a yoonu.

²⁴ Baassossin showobesiis siifok kacchere kitu-sone. Boojchesere dey daadaassi hamone. Es Aazabni meeni neyaas ko'unanneen Yerusalemm Aazabni yetona.»

Asuni Naani Hepsa Wolle Yoo

(Mat. 24:29-31)

²⁵ Tusire dey Yesus ekka yi: «Awaasta, assaastanawa baakuraastana diinqi beso sinana. Baariisewa akaasi guubone asi deessu kaamaasikna daa zuuttambaase asiista fe daraasin tiir'o ephana.

²⁶ Samaastaki testoni shorkotan kabi chowa asuni meya han daasta yooni wuzason oodak digak shorkosone.

²⁷ Es kabaasik Asuni Naa akama hugnaknawa akama ulfinakna shaaruusta yeeffen biyone.

²⁸ Nitto dey es wuzaasikito sinanak tesifana kabaasik fui'tontiis tai'sena boor'a den kaanna biiti.»

Daamiisa Yoonon Besifa Belesini I'oosi Beso

(Mat. 24:2-35; Mar. 13:28-31)

²⁹ Tusire dey Yesus ekka yit han besoson make:
«Belesini i'oosewa ooma i'oosikitononna biitiwa.

³⁰ Tosha kotin biifeti kabaasik bega
tai'senamato aruti.

³¹ Esiisimato es wuzaasikito sinin biifeti
kabaasik Ha'oosi taato ta'baason aruti.

³² Futo nittok makefawungwa, es bar zuuttam-
baase ko'unanneen han koontoos aafa aatana
wuz.

³³ Samaasewa daase aatana. Sinuntano kaam-
naas aafa aatana wuz.»

Chimme Ooda

³⁴ Tusire dey Yesus ekka yi: «Nibnitiis ushak,
zayyak, han daastaki fooson safarok hopunoy-
namato arutiwa. Es baron shakaatine es wonaas
dey diingo eshminimatotu nittotin ephanawa.

³⁵ Es wonaas han daasta fe asu zuuttambaase
asin ephana.

³⁶ Es bari boor'a yooni mangu wuzaassin
aatatiknawa Asuni Naani sina dey yerok
chimatikna wonna wonna chimma shiiphotiwa.»

³⁷ Yesus wonna wonna betemeqdesiissi assi-
faafe waali waalin Dabrazayitini kumaasta kesse
ha'it feer.

³⁸ Asuni meya dey barkin odok e'so e'so beteme-
qdesiissi hamet feeseter.

22

*Maagni Gaannye Meya Yesusnin Ephphe Woruk
Sholsete*

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yoha. 11:45-53)

¹ Ayhudni faasika yistefa kixxani heeboos zag-
tona wona ta'a faar.

² Maagni gaanynye meenewa Museni tumaasi assinynyana daraasin digsefaat Yesusnin aakkak worsonemato ugna sholset feeseter.

*Yuuda Yesusnin Aatire Imak Merke
(Mat. 26:14-16; Mar. 14:10-11)*

³ Sexana asire heppe nawobaasa ganesin isa Askorotki Yuuda sinfe basaassi giri.

⁴ Estan Yuuda Maagni gaanynye meyakiniawa betemeqdesiisi tasoni meeni ha'sinynyani meyakina hamme Yesusnin aakkak aatire imanamato merke.

⁵ Baasso dey chowbaasik girere birri barik imonek wuli girsete.

⁶ Es wuliisik ma'i yire aatire imanak asu foonto kar'o oodet feer.

Yesus Ayhudni Faasikani Meeta'uson Wosini Meyaneen Me

(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yoha. 13:21-30)

⁷ Esseen orfo Ayhudni faasikani fantu shuktona kixxani heeboos kar'i.

⁸ Yesus: «Faasikani meeta'uson muunik hamma hoossutiwa» yire Phexiros Yohannisna asin wosi.

⁹ Baasso dey wolgire: «Ayhudni faasikani meeta'uson ay hoossunikinso sholefa tari?» yit mamussete.

¹⁰ Bar dey: «Ek katamaassi girifeti kabaasik akani gima wor'o asuni danati. Orfobaase hamfaat bar girina keyaassi giruti.

¹¹ Estan keeni abaasin: «Assinynyaas nawobaasneen ane Ayhudni faasikani meeta'uson muuna irbani keya ayfaso?» yifewa uti.

¹² Asus irbanik hoorera di keeni tukta keete keya besuna. Nitto dey esta hoossuti.»

13 Es hep nawobaas dey hamere zuuttambaase Yesus makenaasimato sinin danere meeta'uson esta hoossisete.

Daamiisa Meeta'uni Tuma
(Mat. 26:26-30; Mar. 14:22-26)

14 Meeta'uni sa'atiis kar'fana kabaasik Yesus wosibaasakitoneen muunak kasayere di.

15 Yesus baassok ekka yi: «Tayista kar'ni shanaason ephphatoonaasneen zeemman han meeta'uson nittoneen muunak akamanon sholettu fawungwa.

16 Nittok makefawungwa, Ha'oosi taatosi han bari aacho chowaas ko'unanneen han faasikani meeta'uson hepsi aafa muuna wuza.»

17 Estan ushaason toofobaase ephphe Ha'o galattefaat: «Esewa, zuuttamniitise han baron haa'era ushtiwa.

18 Nittok makefawungwa, hashneen kabira Ha'oosi taato yoonanneen han wayiniisi ushanon aafawa ushanawuza.»

19 Tushaason dey ephphe Ha'o galattefaat batte imet: «Esewa, han bar nittok imtoni ashnaaswa. Han baron taan safaronir zagutiwa» yi.

20 Meeta'uneen orfo dey ushaason toofobaase ephphe: «Han ushati bar ta nittok wuukuna arinnaasne faarwa. Bar dey nittotin Ha'oneen ane gansuni gaddo teyyawa.

21 «Sinuntano taan aatire imni asusa kushu han maddiista taneentu fawa.

22 Asuni Naa zeemman Ha'oosi kaamsi maktera kunnaasimato kitunir. Sinuntano barin kituk aatire imni bar haybubawowa!»

²³ Nawobaasakito dey: «Inno ganeyaassi han efatena wuzason zaguniis oonso?» yiset baassotna baassotna mamussesete.

Zuuttambaase Asiistan Arkir Oombe?

²⁴ Tusire nawobaasakito dey: «Inno ganeyaassin arkir oonso?» yit baassotna baassotna we'nisete.

²⁵ Yesus baassok ekka yi: «Han daasi taatoni meya darabesiisata ha'suni hugnabesi faarwa. Ha'sife baasso dey ma'aron zagir yisteretu teegte-sefewa.

²⁶ Sinuntano nitto ekka zagutiitawa. Nittoossin arkiis hater, dey ha'sife bar wostinyanyane feer sinowa.

²⁷ Muuk muunak tai'sere fe barnawa yerefaat woshfe barna asiissin oonso arkiri? Muu muunak tai'sere fe bartenoso? Sinuntano ta nitto ganeyaassi isa wostinyanyane faanarwa.

²⁸ Nitto taan shana ephfana kabaasik chimma taneen yeretiwa.

²⁹ Abataas taan taassinaasimato ta dey nittotin taassunawa.

³⁰ Taatonaassi ta maddiistan muuti dey ushati. Kinawoosta diifaat asire heppe Israelni zalaasta mangsu kar'atiwa.»

*Phexiros Yesusni Kaadonamato Keemme Make
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoha. 13:36-38)*

³¹ Tusire dey Yesus ekka yi: «Simonno! Simonno! Sexana nittotin zago si'anne si'anak mamsiwa.

³² Sinuntano amantonees tishunoynamato neekwa iyaat Ha'o shiipphen. Ne taaki wolifa ta kabaasik ayneesakitoni chinuwa.»

³³ Simon wolgire: «Daamiiso, ta taatoni keer giruk, kituk neneen ane hooreratu fawungwa» yi.

³⁴ Sinuntano Yesus: «phexiros Hash hawung ako oorunoyfeen keeza wolla taan mormotawa» yi.

³⁵ Estan Yesus nawobaasakitonin: «Waagni kar'diddi, ha'mato, chaa'ma ephnoytiron nittotin wosina kabaasik yo'i wuza faaroso?» yi. Baasso dey: «Isanne yo'i wuza aafawa» yisete.

³⁶ Yesus baassok ekka yi: «Ese hash waagni kar'diddinewa ha'matone faana bar ephowa. Si-ifoba foontoos maybaason kisire waagere siifo waagowo.

³⁷ Nittok makefawungwa, ta chowaasik zeemma tichaassi: «Manguni meyaneeen faadtewa» yiste bar ko'unak sholsuwa.»

³⁸ Nawobaasakito dey: «Daamiiso, hantak hep siifo faarwa» yisete. Bar dey: «Hooronawa» yi.

*Yesus Zayitini I'o Diina Kumaasta Shiiphe
(Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)*

³⁹ Yesus ooma wonoti zagifenaasimato Dabrazayitini kumaasta hami. Nawobaasakito dey ane hamete.

⁴⁰ Esta kar'efe kabaasik: «Fatanasi girunoytimato Ha'o shiiphotiwa» yi.

⁴¹ Baassostan shu'a ha'tera kar'fanaasne fa dima wokke hamme kaa'nere ekka yit shiiphe:

⁴² «Abataaso! Shunfaatane han ta ephphatoonak fa shanani tofooson tayistan shaalwa. Es bar dey ne shuntasimato sinuntano ta shunnaasimatota.»

⁴³ Estan Ha'oosi wosiya dey saman yaara barin chini.

⁴⁴ Es kabaasik akamanon tiir'o barin ephaan shiiphet feer. Chawobaas dey harinnimato daasta tokit faar.

45 Shiiphotan kabire nawobaaski wolle ye. Baasso dey suumotan kabi chowa kunefeen danne ekka yi:

46 «Awagan kuntirinso? Fatanasi girunoytimato kabira shiiphotiwa» yi.

Yesus Gumabaasa Kushusi Ootte

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoha. 18:3-11)

47 Yesus es baro makefeen asire heppe nawobaasasin isa Yuuda sinfe bar showo asuni zoonsire yeere kar'i. Yuuda dey Yesusnin daamok tai'se.

48 Sinuntano Yesus: «Yuudano! Asuni Naani daamoknosu aatira imatari?» yi.

49 Yesusneen ane fe nawoni meya es chowaason biyaat: «Daamiiso! Siifok kaconiroso?» yisete.

50 Baassossin isaas maagni gaanynye meeni gaanynyani wostinyanyaasa hoi'ta odonon kace.

51 Sinuntano Yesus: «Beywa! Hepsa effatena wuza zagutaatawa» iyaat asusa odonon ta'ire fati.

52 Estan Yesus barin ephak yeese maagni gaanynye meyanon, betemeqdesiisi tasoni meyanon ha'sife baassonawa kur'uni meyanonna ekka yi: «Bo'inynyani ephni asunimato siifonewa mukne ephpha yaasetiyoso?

53 Wonna wonna betemeqdesiissi nittoneen ane faana kabaasik aane ephoweti. Haye han bar nittotnawa talmaasi ha'sune asi wonawa.»

Phexiros Yesusni Kaade

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoha. 18:12-18, 25-27)

54 Estan Yesusnin epha asuni meya Maagni gaanynye meeni gaanynyaasa ojni keerkalo

taamete. Phexiros dey woksok barneen ane hamdifer.

⁵⁵ Asuni meya Maagiisa ojni keerkalo geya sookere isarik diifaat besisedifer. Phexiros dey baasso ganeyaassi geeni besuk di.

⁵⁶ Isa keeri wostinynya Phexiros geeni diya difen gasasira biyaat: «Han asus Yesusneen ane feerwa» yi.

⁵⁷ Sinuntano Phexiros: «Ne han asuse! Makefata barin aane arifatwe» yi.

⁵⁸ Garono feere isa asu dey biire: «Ne baassossin isaaswa» yi. Phexiros: «Ne han asuso! Tatewa!» yi.

⁵⁹ Garo wonaneen orfo oom asu dey Phexirosni biyaat: «Futok han asu Galiilakir sinna boor'a barneen ane feerwa.»

⁶⁰ Sinuntano Phexiros: «Ne han asuso! Makefata baron ta aane arifatwa.» Es baron makere koi'sunoyfeen geregere ako oori.

⁶¹ Es kabaasik Yesus yerqere Phexirosnin bi. Phexiros: «Hash hawung ako oorunoyfeen keeza wolla taan mormotawa» yire Daamiis makena kaamaason yaadate.

⁶² Ek gerakalo kesse akamanon suumere waasi.

⁶³ Es kabaasik Yesusnin ephaat fe asuni meya barin kanyere icheset feeseter.

⁶⁴ Aaffaason ukaat: «Oonso neen ichari? Raajju sinfaatane aribbo?» yit feeseter.

⁶⁵ Showo wuza maket me'et feeseter.

Yesusniista Mangsu Kate

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoha. 18:19-24)

⁶⁶ Wonfana kabaasik daraasa kur'uni meya, Maagni gaanynye meenawa Museni tumaasi

assinynyana zuuttesete. Estan Yesusnin es baasso kuphamaasta tai'sisete.

⁶⁷ Ekka dey yisete: «Ne Kiristoosnoso? Innok makebbo.» Yesus wolgire ekka yi: «Makefanak aane amanefeti.

⁶⁸ Mamsifanak aane wolgifeti.

⁶⁹ Sinuntano hawungneen kabira Asuni Naa Ha'oosi hugnani hoi'ta ulfinto dimaasta duu-nirwa.»

⁷⁰ Es kabaasik zuuttesere: «Eekin ne Ha'oni naanoso?» yisete. Bar dey: «Aa, sinnaason nittonu maksetiwa» yi.

⁷¹ Baasso dey: «Hanneen ekalo oom zaal aane sholsifewa. Innonu basa noonnoossin odeniwa» yisete.

23

Yesus Pilatoosni Sina Ta'i

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoha. 18:28-38)

¹ Esta fe asuni meya zuuttesere kabi Yesusnin ephere Pilatosniki taamete.

² Ekka yit barin malatesete: «Han asus darani-isin eshfeen, keesarnik girbo giribtonoynamato kalfeen dey: «Ta Kiristoos taatowa» yifeen dannii.»

³ Pilatos: «Ne Ayyhudni taatonoso?» yire mamsi. Yesus dey: «Ne yitaasimatowa» yire wolgi.

⁴ Estan Pilatos maagni gaanynyaniknawa daraasikna ekka yi: «Ta han asusatan isa mangsune aane danutwa.»

⁵ Sinuntano baasso: «Han asus Galiilan kabira hanta kar'ananneen, Yuudaki daa zuuttambaase asiissi daraasin manguk kabgit feerwa» yiset chinire malatesete.

Yesus Herodisni Sina Ta'i

⁶ Pilatos Galiilan yiste baron odenaase: «Han bar Galiilaki asunoso?» yit mamsi.

⁷ Yesus Herodisni ha'suussin yeer sinbaason Pilatos araat Herodisniki wosi. Es kabaasik Herodis Yerusalem yeere feer.

⁸ Herodis Yesusnin biyanak showo wona sholet feer sinna boor'a biinaase akamanon gire. Yesus zagit feefena biistera artonoy wuzason wosten biyanak sholet feer.

⁹ Es bari boor'a Yesusnin showo mamsu mamsi. Sinuntano Yesus isanne aane wolguwe.

¹⁰ Maagni gaanynye meenawa Museni tumaasi assinynyana chinire malatet feeseter.

¹¹ Herodis meya taar'obaasneen ane Yesusni kashshire kanynye keeshu maama maysire wol-gire Pilatosniki gafki.

¹² Herodisnawa Pilatosna zeemme faassere feyiis es wono ganere zomo sinete.

Yesusniista Kituni Mangsu Kate

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoha. 18:39-40; 19:1-16)

¹³ Estan Pilatos maagni gaanynyanin, daraasin ha'sife baassotnawa daraasinna isarik zuutire teege.

¹⁴ Ekka dey yi: «*«Han asu daraasin mangu ugnak zoonsiwa» yira taaki teshsheti. Ta nitto sinak tu'nira nitto maketi malataassin isa mangsu basaastan aane danut.*

¹⁵ Esiisimato Herodis dey isa mangsu aane dane sinna boor'a innoki wolgire gafki. Ese han asusin kituta katuni mangsu aane zaguwe.

¹⁶ Es bari boor'a baak ichcha kotanawa.»

¹⁷ [Pilatos heebo heeboosi wonak isa taatonin baassok kotar.]

¹⁸ Estan dara zuuttere isarik: «Han asusin tishkaat Barbaannin innok kotwa» yit chaagete.

¹⁹ Barbaan katamaassi fe daraasin manguk kabgubaasiknawa kaa worubaasikna taatere fe asu.

²⁰ Pilatos Yesusnin kotanak sholefaat hepsa daraasin mamsi.

²¹ Sinuntano daraas: «Suutwa! Suutwa!» yit chaagete.

²² Pilatos keezsa wolgire: «Han asu wostena mangsu aambanso? Ta barin kituta katuni mangsu aane danut sinna boor'a ichcha kotanawa?» yi.

²³ Sinuntano baasso kaambesiison teggire: «Suutwa» yisete. Baasso chaagaas dey aatami.

²⁴ Es bari boor'a Pilatos sholseteeson zagsonek baassok aatire imi.

²⁵ Daraasi manguk kabgirenawa kaa worirena taatere fe Barbaannin kotanak mamussete. Es asusin dey baassok kotaat Yesusnin sholseteeson zagsonek aatire imi.

Yesus Suutte

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Yoha. 19:17-27)

²⁶ Yesusnin ephphe hamefeen Kerenaki asu Simon yiste ugunni wof balagarin katama yeefeen danere mesqeliison wossire basa orfoose hamanak zagsete.

²⁷ Showo dara dey Yesusni orfoose hamedifer. Es baassossin nibbesiison ki'et, waasset fa mashkasu faaser.

²⁸ Sinuntano Yesus baassoki yerqere ekka yi: «Nitto Yerusalemki mashkasuse, nitto teetasik-nawa naanggotnitiisikna waasutitano taak waa-sutiita.

²⁹ Ese: «Zagiyaas, koonunoy magaasewa tanunoy tamaase suusto» ustona wona yoona.

³⁰ Es kabaasik asuni meya aamaason: «Innoosta gandowe» Kumaason dey: «Innotin aachuwe» uuk kabosone

³¹ Ese han baron kewa i'oosta ekka zagtenan-neen ichmaasta awu zagsonkoso?»

³² Esiisimato mangu wosto woste hep asunin dey Yesusneen ane woruk ephphe hamete.

³³ Keraniyo yiste dimaasta kar'eteese Yesusnin esta suutete. Dey mangu wosto woste asusaki-tonin isaasin hoi'taasta, hepsaasin aldaasta su-utete.

³⁴ Esseen orfo Yesus: «Abataaso, zagsefe baron aane arsoto sinna boor'a feeshun uwa» yi. Meya taar'oni meya dey maybaasta ixa ha'sere haa'esete.

³⁵ Es kabaasik daraas yerefa biidifer. Daraasin ha'sife baasso: «Oomiisin fu'e, Ha'o barin korina Kiristoos sinfaanane teetbaason fu'en biyaniwa» yit kanyesete.

³⁶ Meya taar'osakito dey esiisimato kanyesete. Barki tai'sere suqaro wayinini usha imet:

³⁷ Esiisimato dey: «Ne Ayhudni taato sinfaatane teetneeson fu'owa» yiset feeseter.

³⁸ Suuttena mesqeliisi teetta: «Haniis Ayhudni taatowa» yifa ticha tichire yeetisete.

*Hep Boor' Asu Yesusneen Ane Suutte
(Mat. 27:38-44; Mar. 15:27-32)*

³⁹ Mangu wosto wostere suutte baassossin isaas Yesusnin: «Ne Kiristoostenoso? Ese teetneeson-nawa innotinna fu'owa» yit me'i.

⁴⁰ Sinuntano hepsaas wolgire ekka yit ke'i: «Ney-ista kituni mangsu katera feen Ha'ooson aane digefenoso?

⁴¹ Inno zagini mangsuusik sholsu ke'o ephpha taadifenir. Sinuntano han asus isa mangsu aane mangsuwewa» yi.

⁴² Tusire Yesusnin: «Daamiiso! Taato sinna yaafata kabaasik taan safarowa» yi.

⁴³ Yesus wolgire: «Neek futo makefawungwa, hash hawung taneen ane genneti footawa» yi.

Yesus Kiti

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoha. 19:28-30)

⁴⁴ Es kabaasik wonaasi issun sa'atin kabira izgin kar'ananneen daas zuuttera talme.

⁴⁵ Awaas talme; betemeqdesiisi yinu heppik karate.

⁴⁶ Yesus akama tega kaamak chaagge: «Abataaso! Kaanaason ne kushuussi adarak imingwa» yi. Es kabaasik geregere kaabaas kesi.

⁴⁷ Tii meya taar'oni gaanynyaas sina chowaason biinaase: «Han asus futok ookowa» yit Ha'ooson galatte.

⁴⁸ Es baron biyak esta zuuttere fe asus sina chowaason zuutire biyeteese nibbesiison ki'et wolsete.

⁴⁹ Yesusnin tai'sonon arsefe baassonawa Galilan kabsere basa orfoose hama mashkasuse zuuttere woksok yersefaat sinfa wuzason biyet feeseter.

*Yesus Moogsi Giri**(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoha. 19:38-42)*

⁵⁰ Ayhudni shongo zuuttese fe baassossin isa Yosef yiste ma'a ooko asu feer.

⁵¹ Es asus Yesusniista zagte kituni mangsuni kar'ni chowaassi aane giruwe. Bar dey Ar-matiyas yistefa Yuudani katamaassi Ha'oosi taa-toni yoonon abdik oodet feer.

⁵² Pilatosniki hamme Yesusni dugnooson imanak shiiphe.

⁵³ Estan dugnooson kessire maama kimme shu'ak katera hoore oonu kabbartonoyna moogsi kabbare.

⁵⁴ Es baron zaginaas beysani wonni hooroni wonaasik.

⁵⁵ Galiilan kabsera Yesusni orfoose ya mashka-susikito Yosefneen hamera moogaason biye. Dug-nobaas dey aakka kabbartenamato biyete.

⁵⁶ Estan keebesi wolsere dugnooson woshshuk kimaminewa shittone hoossisete. Tumaasimato beysani wonaasik beysa ephete.

24

*Yesus Kitun Kabi**(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoha. 20:1-10)*

¹ Guddani wono wonsa waassiise mashka meya hoossisete shittooson ephere ek moogaaski hamete.

² Moogaasta uktera kuni shu'aas bukalera kun-feen danete.

³ Sinuntano moogaassi mogire biyeten Yesusni dugnooson aane danoto.

⁴ Han bar aambanso iyaat diinqesefeen aka-manon palpalu chaaret yere maya mayo hep asu baasso tesha yere.

⁵ Mashka meya digsefaat daassi biyefeen asusakito baassok ekka yi: «Hayew sina barin awuniron kituni meeni ganeyaassin sholedifetirin?

⁶ Bar kabi! Hantak aafe. Galiilaki feena kabaasik awu makenamato yaadatoti.

⁷ «Asuni Naa boor'ni meeni kushuussi aattere imtonak, suuttonaknawa keessinari wono kitun kabunakna sholsu» yire makenar faar.»

⁸ Mashka meya dey Yesus makena kaamaason yaadatesete.

⁹ Moogaasi estan wolsere biyete baron zuutire asire isse nawobaasiknawa oom meyakna maksete.

¹⁰ Es baron wosini meyak maksees megdelaw-itki Maarami, Yohannanewa Yaqobna asi into Maarami, dey ooma mashka meya feeseter.

¹¹ Sinuntano baasso mashka meya maksete bar miitone faar sinna bestena boor'a aane amantosoto.

¹² Sinuntano Phexiros kabi moogaaski eeli. Esta kar'faat sir mogire biin sesa kinoni maamaas bar bar kunfeen biyaat diinqet wolle keer ye.

*Yesus Hep Nawoni Meyak Uphe
(Mar. 16:12-13)*

¹³ Es wono nawoni meyaassin hep asu kabire Yerusalemun asire heppe kiilo meetiri wokba faana Hemawos yiste ke'esi hamedifer.

¹⁴ Baasso dey sina chowaason zuuttambaase kabgire wolumsedifer.

¹⁵ Es chowaason safaretnawa wolletna feeseten Yesus tai'sere baassoneen hamdifer.

¹⁶ Sinuntano aafbesiisik biyefet bar oo sinnamato aane arsoto.

¹⁷ Yesus dey: «Ugunne hamfaat nittotna nittotna wollefeti wuzaas aambanso?» yi. Baasso dey suumere shaakkire yessete.

¹⁸ Baassossin isa Keleyopha yistefe asus ekka yi: «Hangnettaki wonaassi han Yerusalemuk sina chowaason arunoy asu nenenetu irbawa.»

¹⁹ Bar dey: «Sina chowaas aambanso?» yi. Baasso dey ekka yisete: «Naaziretki Yesusniista zagte barwa. Bar Ha'onewa asu zuuttambaase asi sinana wostoknawa kaamakna chim raajjuwa.

²⁰ Barin maagni gaanyinyanawa innotin ha'sife baassotna kituni mangsu kar'e aatire imere su-utete.

²¹ Sinuntano inno Israelnon furonirwa yira abdi zaginiis baringwa. Es bar sinnanneen hawung keez wonawa.

²²⁻²³ Inno ganeyaassin isa isa mashka meya innotin diingisisetewa. Baasso wonsa waasi ek moogaaski hamere dugnobaason turuksete. Wolsere bar hayew sinbaason make Ha'oni wosini kaama odesenamato innok maksete.

²⁴ Inno ganeyaassin isa isa meya ek moogaaski hamme es mashka meya makseteesimato sinin biyete. Sinuntano Yesusnin aane biyoto.»

²⁵ Yesus dey baassok: «Nitto yaadatonoornawa raajjuni meya maksete baron amanok nibnitiis taptonor.

²⁶ Kiristoos han shanaason ephphetoonaknawa den ulfinbaaski girunak aane sholsifano?» yi.

²⁷ Estan Museni tumaassinnawa raajjuni meeni tichaassinna kabgire barik tichche baron korto ticha zuuttambaase asiissin kisaafe assi.

²⁸ Baasso hamefe ke'eessi tai'sesefe kabaasik Yesus aatte hamninne feer sinne baassok beste.

²⁹ Sinuntano baasso: «Gerok waali, awaas dey giridifar sinna boor'a innoneen ha'uwa» yit chinire shiiphsete. Bar dey baassoneen ha'uk keer giri.

³⁰ Baassoneen ane muuk di. Tushaason dey ephphe galattefaat batte imi.

³¹ Es kabaasik aaffesiis gachchen Yesus sinbaason arsete. Sinuntano bar baasso sinan tishi.

³² Baassotna baassotna dey: «Ugnaasta faani innotin wolumsit kayma tichaassin kisaafe maken nibniison geenimato matanoso?» yisesete.

³³ Es kabaasik kabsere Yerusalem wolle hamete. Estak asire isse nawobaasnawa baassoneen feese baassotna asin isarik zuuttere feeseten danete.

³⁴ Baasso dey: «Daamiis futok kabiwa! Simoon-niknu bestewa» yisete.

³⁵ Es hep nawoni meya ugnaasta sina barewa Yesus tushaason batfena kabaasik aakkak arsetematona maksete.

*Yesus Nawobaasakitonik Beste
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoha. 20:19-23;
Wos. 1:6-8)*

³⁶ Es baron wolumsefeen Yesus bar ganebesiissi yerefaat: «Naga nittok sinfawung!» yi.

³⁷ Sinuntano baasso nayere kita biyetenne faar sinfaan digak tuumete.

³⁸ Yesus dey ekka yi: «Awuniron nayedifetirinso? Awagan nibnitiissi mamefaso?

³⁹ Kushunaasewa wochonaase asin biiti. Tap-tira ta sinnaason aruti. Taan biifetiisimato kitaas ashnewa megane barki aafawa.»

⁴⁰ Es baron makefaat kushubaasewa wochobaase asin baassok besi.

⁴¹ Baasso dey giraknawa diinqokna tuumefaat bar sinbaason aane amanosoto. Yesus dey ekka yi: «Isa maastoni wuza faaroso?» yire mamsi.

⁴² Baasso dey kiichcho kurxummi imete.

⁴³ Bar dey ephphe baasso sinak me.

⁴⁴ Yesus ekka dey yi: «Nittoneen ane faana kabaasik Museni tumaassi raajjuni meeni tichaassinawa gaamni tichaassina taak tichche bar zuuttera ko'unak sholsu yira nittok makenaas haniiswa» yi.

⁴⁵ Es kabaasik korto tichaason yaadatsonek nibbesiison gachi.

⁴⁶ Ekka dey yi: «Kiristoos shana ephphetoonamatonawa keezsinari wono dey kitun kabunamaton a zeemma tichchera faar.

⁴⁷ Esiisimato dey Yerusalemun kabira dara zuuttambaase asik harminewa boor'ni fakine basa sunaasik awastonir yistera tichche.

⁴⁸ Es barik nitto zaalwa.

⁴⁹ Ta abataas nittok imna abdiison nittok wosuna. Nitto dey denun hugna imtona kabaneen Yerusaleem katamaassi footi.»

Yesus Den Sama Hami

(Mar. 16:19-20; Wos. 1:9-11)

⁵⁰ Esseen orfo nawobaasakitonin ephphe Bitaniya hami. Kushubaason kabgire baassotin susi.

⁵¹ Suusfet baassostan oor kesse den sama hami.

⁵² Baasso dey barik kaa'nere akama girak Yerusalem wolle hamete.

⁵³ Ha'ooson galattet wonna wonna betemeqde-siissi aane tishisefe.

Gaddo Teyya
The New Testament in the Yemsa language of Ethiopia,
Latin script

copyright © 2025 The Word for the World International

Language: (Yemsa)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025

7608a66e-9602-5623-89f0-436ebf008df3